

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului, Sibiu.”

INSERATE:

să primească la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petiș prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Munca pe terenul economic.

În trei direcțiuni (parți) se îndreptează munca noastră pentru a ajunge odată ținta dorită de noi toți: stăpânirea fără amestec străin a pământului românesc. Și anume: în direcție culturală, politică și economică.

Drepturile politice întregi nu le vom putea câștiga însă niciodată până nu ne vom întări bine în cultură (în învățatură), iar în privința culturală încă vom înainta greu, dacă ne va lipsi întărirea economică, averea, căci și lupta politică, dar mai ales cea culturală (biserica, școli, cărți, gazete, teatru și alte) cer jertfe materiale, jertfe de bani.

Una dintre cele dintâi garanții ale izbânzii noastre pe terenul politic și cultural e deci bunăstarea materială. Iată pentru ce noi salutăm cu bucurie mare orice muncă în direcția aceasta și pentru ce ținem să ne ocupăm la loc de frunte în Foaia noastră de acei bărbați, cari lucrează fără preget și cu izbândă pentru ridicarea economică a poporului nostru.

Ne ocupăm de data aceasta de al 24-lea Raport general al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului pentru anul 1911, redactat de secretarul ei, dl Victor Tordășianu.

Pentru a scoate la iveală munca binecuvântată, pe care o desfășoară aceasta Reuniune model, nu mai e trebuință de vorbă de lauda meritată. De aceea ne mărginim a arăta pe scurt isprăvile ei, cari dorim să fie un indemn pentru toți fruntașii și toți țărani nostri din comitatele românești ale patriei noastre.

Căci, după cum am spus și anul trecut în darea noastră de sâmbă despre munca Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului, rezultatul frumos, cu care se prezintă după fiecare an de muncă, nu e a se mulțumi așa de mult specialiștilor agronomi (oamenilor, cari se ocupă numai de agricultură și economia câmpului), ci mai vărtos inimii mari și domnice de-a ridica poporul nostru pe terenul economic și priceperii țaranului nostru, care ascultă de glasul celor ce îi vrea binele.

Expozițiunea de copii din Lanocrâm, la care au fost aduși 107 băieți și fetițe, a fost un prilej nou de-a da poporului povețe folositoare pentru buna îngrijire a copiilor, cari cuprind în sine viitorul neamului nostru. Din îndemnul acestei expozițiuni a mai rezultat o faptă frumoasă: înființarea „Fondului femeilor țuțe, dar sărace din Lanocrâm”, din al cărui venit să se dea ajutoare mamei sărace din acea comună. E cea dintâi fundație de felul acesta la noi.

Intrunire agricolă s'a ținut la Săra-

mare. Rezultatul cel mai frumos al ei a fost înființarea băncii populare, sistem Raiffeisen, la care s'au înscris numai decât 32 de membri.

Cultura animalelor de prăsilă. S'a ținut o expoziție de vite în Săcel, la care s'au împărțit premii în valoare de 300 cor. Tot în 1911 s'a ținut o expoziție de oi în frunțașă comună de munte Jina. 170 de exponenți, cei mai mulți din Jina, au expus 1442 capete. Au fost premiați 40 de proprietari de oi. Cu 70 de coroane s'a pus și temelie „Societății oierilor din Jina și jur”. Și'n anul acesta s'a sortit o vițea de prăsilă printre membrii Reuniunii.

Cultura pomilor. Pentru a răspândi tot mai mult cultura așa de bănoasă a pomilor, Reuniunea a ținut și în 1911 o serbare a pomilor în comuna Tălmăcel. Cea mai îmbucurătoare urmare a sfaturilor date cu acest prilej a fost, că mulți proprietari din comuna aceasta și-au procurat prin mijlocirea Reuniunii mai multe sute de altoi, întemeind unii dintre ei adevărate pometuri. Cât de mult s'a dezvoltat plăcerea și priceperea pentru pomărit, dovedește și împrejurarea, că oamenii plătesc pentru altoii de 3-4 din grădina comună până la 2 cor. 40 de bani, pe când mai înainte abia de dau câte 20-30 bani.

Pentru înaintarea culturii nutrețurilor mălestrite s'au împărțit în mod gratuit între 85 de membri din 39 comune și 1 chilogramă semințe de trifoiu, 31 kg. semințe de napi de nutreț și 30 kg. semințe de lucernă. Comitetul nu s'a mărginit numai cu atât, ci a procurat tuturor celor doritori, de orișunde ar fi fost, semințele cele mai bune de nutreț și de legume cu preț ieftin. Chiar și frații din Banat s'au adresat Reuniunii din Sibiu în scopul acesta și au rămas pe deplin mulțumiți. Și pe viitor credem, că se vor adresa tot mai mulți, căci Reuniunea nu înțelege să lucreze numai pentru Români din comitatul Sibiului, ci de pretutindeni.

Insoțiri de credit Raiffeisen sau bănci populare românești au fost în anul 1911 în comitatul Sibiului 23. Iată comunele vrednice, cari le au: Aciliu, Alțina, Apoldul-de-jos, Bugară, Cârpeniș, Cornășel, Cristian, Gușterița, Ilimbav, Loman, Mohu, Nucet, Pianul-de-sus, Pianul-de-jos, Răchita, Recin, Roșia-săsească, Rusciori, Sădăuși, Săra-mare, Tălmăcel, Topârcea și Veștem.

Toate aceste însoțiri au adus roade frumoase, căci membri lor s'au ajutat iute și bine în caz de trebuință, multe au fost totodată și tovarășii agricole, cumpărându-și mașini și alte lucruri trebuincioase pentru economia de câmp. Unele s'au gândit și la cumpărarea pământului românesc și la înmă-

șirea lui, altele nu și-au uitat nici datorința față de biserică și de școală, cele două cetății tari ale culturii noastre naționale. Pentru ca să și-o poată însă îndeplini pe deplin, se cere neapărat ca toți oamenii dintr'un sat să fie membri la banca populară din comună, căci atunci din veniturile ei se poate ușor da ajutorul trebuincios, care să ne scape școala și biserică de năvala dușmanului nostru.

Despre cele făcute de aceste însoțiri dăm câteva pilde. Insoțirea din Alțina a cumpărat (are multe alte mașini de mai înainte) o grapă de muschi, cea din Cristian un „Planet junior”, cea din Gușterița a cumpărat un loc în hotarul comunei, a meniuțat să ajungă în mâna străinului, ce din Ilimbav vițele de rassă (soiu) Pintgau pentru membri ei, cea din Loman a înființat un fond de binefaceri administrat de epitropia parohială, cea din Nucet, o comună săracă, a dat la aruncul comunal pentru fiecare membru câte 5 cor. Insoțirea din Pianul-de-jos a ajutat cu 1200 cor. la clădirea școlii, cea din Pianul-de-sus a dat bisericii un ajutor de 800 cor. Insoțirea din Roșia-săsească a schimbat starea economică a țaranilor nostri de-acolo. Pe când înainte de înființarea ei abia aveau a patra parte dintre Români cară și vite de jug, acum numai 4-5 Români mai sunt, cari să nu aibă vite de jug. Pagubă, că Români nostri de-acici nu pot căpăta împrumuturi mai mari cu procente mai mici, căci ar putea pune mâna pe mult pământ. Frumos mai e la însoțirea aceasta, că cheltuielile de administrare sunt și acum tot așa de mici, cum au fost înainte cu 17 ani, când s'a înființat, ceace dovedește, că membrii ei pricep bine un lucru: însoțirile acestea nu sunt bănci de speculă, ca cele pe acțiuni, ci pentru ajutorul membrilor lor. Insoțirea din Sădăuși a cumpărat o grapă de fânate, cea din Tălmăcel a înființat „Fondul cultural economic de ajutorare” și-a dat 50 cor. Fondului bisericii, din care se cumpără cărți pe sâmbă bibliotecii parohiale, care se împarte poporului. Membrii însoțirii au mai cumpărat pământ dela alte comune, afară de aceea se ajută acum în negoțul de lemne așa de bine, încât nu mai sunt siliți să vândă lemnele, când au trebuință de câteva coroane, cu preț de nimic. Insoțirea din Veștem a abonat 50 exemplare din Biblioteca populară a Asociațiunii pentru membrii ei, a împărțit 300 de altoi și a votat ajutoare pentru biserică și școlarii săraci.

Cele 23 de însoțiri au cu totul 2506 membri, cu 52,462 cor. părți fundamentale, 557,608 cor. depuneri, 50,597 cor. fond de rezervă și 13,969 cor. fond economic și de binefaceri. Așa dară 2506 de săteni de-ai nostri au strâns în timp scurt suma de

674 mii 636 cor.! Iată ce face însoțirea mai multora!

Averea în bani, depuneri și scrisuri fonciare a Reuniunii la sfârșitul anului 1911 a fost de 16,791 cor. 77 bani, iar averea totală de 21,951 cor. 77 bani.

Membri sunt în număr de 1079.

Acesta e, foarte pe scurt, cuprinsul Raportului. El dovedește, că în aceasta Reuniune se lucrează mult și bine, tot numai spre folosul Românilor dela sate. Aceștia încă au datoria să-și arete recunoștința, înscriindu-se cât mai mulți ca membri ordinari, cei bogăți pe viață, și ascultând și împlinind sfaturile date de ceice conduc cu cu atâta râvnă Reuniunea. Numărul membrilor e în multe comune prea mic, ceace se socotește în ziua de astăzi ca o slăbiciune. Căci precum se așteaptă dela fiecare gospodar cult, să-și aibă în casă gazeta lui, biblia, călindarul și o mică bibliotecă, tot așa se socotește aproape o rușine, când nu e membru la o reuniune de agricultură și la o însoțire economică.

Iar celor dinafară de comitatul Sibiu-lui le zicem numai:

Mergeți, și faceți și voi asemenea!

Tratativele de împăcare româno-maghiară. În numărul trecut am dat știrea despre încercările, pe cari le face guvernul din Pesta (și Tisa) pe lângă fruntașii noștri pentru a împăca pe Români. Gazetele jidano-maghiare din Pesta au început să injure din cauza aceasta. Tisa s'a grabit să dea o declarație într'una din foile acelea, spunând, că nu e vorba de tratative (confatuiri) de pace între guvern și națiunile, ci numai că au intrat în vorbă cu fruntașii români, pentruca să se afle mijloacele pentru a face traiul prielinos între Români și Maghiari. Tisa mai spune, că și el a vorbit cu fruntașii noștri, căci aceasta e datoria lui față de patrie. Dar întâlnirile acestea nu însemnează, că s'ar face tratative oficiale (cari să îndatoreze adecă guvernul).

Tisa e o vulpe bătrâna, care de mulți ani una zice despre drepturile noastre și alta face. El a mințit totdeauna. Lucrurile sunt astfel: Lukaci și Tisa au făgăduit fruntașilor noștri, că va nunci o parte din ei hispani, și în alte slujbe, dacă vor ține cu guvernul. Fruntașii i-au răspuns, că ei nu sunt mișei ca să-și vândă neamul pentru niște slujbe grase (cum au făcut câțiva prapauți, cari sunt acum deputați guvernamentali). Ei cer respectarea legii naționalităților, ștergerea legii lui Aponi, o lege electorală dreaptă, o lege, care să împartă cererile electorale după dreptate. Atunci vom sta de vorba cu ei.

Se'nțelege, că fruntașii Jidano-Maghiarilor n'au început tratativele de dragul dreptății, ci de *frică!* Nu numai din Viena, ci și de mai departe li s'a poruncit să împăce cererile drepte ale națiunii române, căci de națiunea noastră, din Austro-Ungaria și din România, are trebuința mulți în caz de războiu european.

Noi, poporul, trebuie să sprijinim pe fruntașii noștri, lucrând astfel, ca dușmanul să se teama tot mai mult de noi.

În jurul proiectului de lege electorală. Fostul prim-ministru Wekerle se spune, că e împotriva proiectului de lege Tisa-Lukaci, căci pentru Ungaria trebuie o

lege, care să dea dreptul de vot la mai mulți cetățeni. El mai e de părerea, că dacă dieta de-acum ar vota legea, aceasta nu va dura mult.

Fostul prim-ministru Khuen-Hedervari, acum președintele comisiunii de reformă electorală, crede însă, că legea va fi votată, dar cu unele schimbări. Se poate, ca să se dea dreptul de vot la toți cetățenii dela 24 de ani în sus, dacă împlinesc celelalte condițiuni ale legii. Cu privire la muncitori se poate să se dea dreptul de vot la toți aceia, cari au muncit doi ani neîntrerupți în aceeași meserie, fără să fi fost la același stăpân.

Deputații eșiți din partidul guvernamental au început să biciuească guvernul. Într'o adunare a comercianților și meseriașilor din Budapesta, deputatul Pál Sándor a numit politica urmată de guvern *o mișelie*, căci pe de o parte și-a călcat toate făgăduelile făcute când a venit la putere, pe de alta a făcut și vrea să facă cele mai ticăloase legi. Guvernul lui Lukaci nu prezintă nici voința țării, nici a Impăratului, de aceea să plece.

Planul ar fi bun, dar cine să-l înfăptuească? Un gazetar ungar din Pesta, cu numele Erdeli Victor, ar vrea să înființeze o societate a tinerimii, în care să intre ca membri toți tinerii maghiari, români, slovaci, germani și sârbi, cari merg să studieze în Pesta. Aceștia ar avea datoria să cerceteze și să descopere toate fărâdelegile, pe cari le săvârșește administrația noastră împotriva naționalităților.

Ideia ar fi frumoasă, dacă ar fi sinceră. Dar nouă ne e teama, că vor să prindă pe studenții noștri în mreșile societății jidano-maghiare, ca să-i imbecileze cu apa rece și să le toacească simțul național. Românul n'are ce căuta în societatea jidano-maghiară, căci am văzut și într'un număr trecut cu petrecerea de pe Câmpie, unde niște Români, cari și-au uitat de sine și au aranjat o petrecere în tovarășie cu străinii, își schimonosesc chiar și numele lor frumoase românești.

Proces de presa. „Poporului Român“ din Arad i s'a intentat (facut) un proces de presa, pentruca doi Români au descris alegerea de primar făcută în Șardul-săcuiesc, unde Țiganii, cu ajutorul prim-pretorului și împotriva voinței Românilor, au ales primar pe un renegat Blága Mieloš. Acesta ar fi vrut bucurios să vâre în belea pe vrednicul preot naționalist român, de-acolo, un luptător fără teama împotriva episcopiei păgâne de Haidudorog. Frații *Gavril și Petru Ilies*, doi Români fără frică, au declarat, că ei au trimis știrea la „Poporul Român“.

Slavii de sud (Sârbii, Croații și Slovenii) din monarhia austro-ungară au hotărât într'o conferință ținută mai de mult să continue cu toată îndârjirea lupta împotriva apăsării, la care sunt supuși Croații și Sârbii din Croația și Slavonia de către guvernele din Pesta. Ei vor să dovedească totodată, că sunt buni cetățeni ai monarhiei și toate învinuirile de iredentism sunt munca păcătoșilor, cari vreau să trăească din sângele celorlalte popoare. Slavii de Sud sunt gata să se alieze și cu celelalte naționalități nemaghiare, numai ca să doboare cu un cias mai curând sistemul barbar de guvernare din Ungaria.

Hop și Ungurii din comitatul Hunedoarei. Săculețul de Unguri jidaniți din comitatul Hunedoarei sunt supărați pe guvernul din Pesta, cu toate bunătățile, ce le revarsă asupra acestor flămânzi. Lukaci, prin proiectul lui, vrea să dea drept de vot Românilor! De aceea vor ține o adunare mare, în care să protesteze împotriva acestei crime „patriotice“, totodată au cerut dela deputatul lor Rozemberg (Jidan toată ziua) să iese din partidul guvernamental. Iată un nou tovarăș al Sașilor, cari încă protestează, că li se dă și Românilor (la vr'o câțiva!) drept de vot.

Din fărâdelegile administrației aziatice. Am anunțat și noi pe scurt fapta nebunească a căpitanului poliției din Sighetul Marmației, care a oprit adunarea de constituire (înființare) a noului despărțământ al Asociațiunii cu centrul în Sighet. Pentru a arată cu mai deamănuntul, ce fel de oameni au ajuns să fie slujbași cari să supravegheze bunastarea materială și culturală a popoarelor din Ungaria, trebuie să arătăm și cum și-a motivat acest bașibuzuc opreliștea. Iată ce zice acest European(?):

În Ungaria e de dorit să se lătească numai cultura maghiară (care?), fiindcă lățirea culturii unei națiuni străine împiedică întărirea „ideii“ naționale maghiare. Cu toată locuitorii din Sighetul Marmației și din ținutul acesta aparțin mai multor naționalități, nu s'a văzut până acum o deosebire politică a naționalităților, pe când ființa unei societăți românești, care slujește numai scopuri românești, ar duce la frecări între naționalitatea română și alte naționalități, dar cu deosebire între Români și maghiarime, care reprezintă „ideia“ națiunii maghiare. De aceea oprește adunarea. —

Asadară acest venetic pripașit pe pământul românesc, de unde au plecat voievozii Dragoș și Bogdan, ca să întemeieze Statul Moldovii, cutează să vorbească de noi, ca am fi națiune străină! Cutează să vorbească de o cultura maghiară înaltă, care e în stare să faurească fapte, cum e și oprirea adunării noastre culturale! Românii maramurașeni îi vor arată acestei venituri, cine sunt stăpâni pe pământul românesc. *Căci adunarea tot se va ține!*

Au samanat vânt, acum seceră furtuna. La nici un popor din Ungaria, maghiarizarea criminală n'a făcut progrese așa de mari ca la Rutenii nenorociți din partea de meazănoapte-răsărit a Ungariei. Vina cea mai mare o au preoții lor, cari s'au vândut cu trup și suflet străinului, apoi Jidanii, cari le-au stors toate averile după ce i-au otrăvit cu rachiu. Foile jidano-maghiare țipă acum, că Rușii au început o propagandă printre Ruteni, ca să-i deștepte din somnul cel de moarte. Autoritățile maghiare au gasit pe la Ruteni manifeste, unde scriu: „Rutenii așteaptă cu toată dragostea și încrederea intrarea trupelor rușești în Ungaria, ca să-i libereze de jefuirea boierilor și Jidanilor“.

Se'nțelege, că Rutenii sunt tot așa de buni iubitori ai patriei lor și nu doresc năvălirea celor din Rusia. Dar și-au pierdut și ei răbdarea și acum șovinistii, cari au samanat vântul maghiarizării și al altor ticăloșii, seceră sau vor seceră în curând furtună!

Șvabi vrednici. Medicul comunal din satul șvăbesc Bulchesi (între Dunăre și Tisa) a vrut să întemeieze un fond de 500 cor., pentruca din veniturile lui să se premieze copiii Șvabilor, cari vor învăța mai bine ungurește. Intreaga primărie comunală a respins cu dispreț aceasta fundațiune, căci copilul unui German e vrednic de premiu numai dacă-și învață bine limba lui maternă, adică pe cea germană, precum Românul are să și-o învețe pe a lui.

Comisiunea administrativă a comitatului a pornit cercetare împotriva celor din primărie. Aceștia însă pot fi mândri.

Războiul balcanic.

Tratatul de pace întrerupte. — Răspunsul guvernului turcesc la nota Puterilor. — Planurile aliaților. — Biruina turcești. — Mănăstirile românești din Sfântul Munte (muntele Atos). — Ținuta Puterilor. — Conflictul româno-bulgar.

Schimbarea guvernului din Constantinopole a avut drept urmare ruperea tratatelor (consfăturilor) de pace între delegații balcanici dela Londra, după cum am spus și în numărul trecut al foii.

Joi, 17/30 Ian., seara, generalul bulgar Savoff a trimis 2 ofițeri în tabăra turcească dela Ceatalgea, ca să denunțe armistițiul, adică să spună, că potrivit înțelegerii avute, -- de Luni, în 21 Ianuarie v. (3 Februarie n.) începând se vor începe de nou luptele. Pasul acesta li s'a părut Puterilor mari pripit, căci a fost făcut înainte de-a se cunoaște răspunsul guvernului turcesc la nota (scrisoarea) Puterilor.

În răspunsul său, noul guvern declară, ca e gata pentru pace, dar numai pe lângă condițiuni, cari să nu vatăme cinstea națiunii otomane (turcești). Turcia e gata să dea Bulgariei partea Adrianopolului așezată pe malul drept (câtră apus) al râului Marița, cealaltă parte, de pe malul stâng, unde se află gimiile (bisericele turcești) și mormintele Sultanilor nu o poate da cu nici un preț. În ce privește insulele egeice, acelea dintre ele, cari se află în apropierea Dardanelelor și a Aziei-mici nu le poate da Greciei.

Aliații balcanici declară, ca nu sunt mulțumiți cu aceste condițiuni și vor începe de nou războiul. Armata bulgaro-sârbă din fața Adrianopolului se compune din 105,000 soldați, dintre cari 30,000 sunt

Sârbi. Turcii au în oraș vre-o 50,000 de soldați. Comandantul turc a dat de știre, că el va apăra Adrianopolul până la ultima picătură de sânge, mai ales, că are munițiuni destule și și de-ale mâncării. O altă armată turcă e la Galipole, lângă Dardanele. La Ceatalgea Turcii au armată mai mare decât Bulgarii și Sârbii. Armată turcească mai e și în Constantinopol și în fața orașului pe malul Aziei. Planul aliaților ar fi să atace armata dela Galipole, lângă Dardanele, ca să se apropie prin partea aceea de Constantinopol. La Ceatalgea, unde fuseseră rău bătuiți, se pare că nu cetează să încerce o luptă hotărîtoare.

Pe de altă parte se vestește, că Sârbii nu prea sunt bucuroși să ajute Bulgaria. Într'un conziliu (sfat) de ministri sârbesc, ministrul de finanțe a arătat, că Serbia nu mai are bani, cel de războiu a spus, că armata sârbă e bătuită de tifos, cel de interne a arătat, că poporul e foarte nemulțumit cu continuarea războiului. Numai în caz de mare nevoie și dacă starea sanitară (sănătății) a soldaților sârbi va îngădui, guvernul sârb va ajuta și mai departe pe Bulgari.

De altă parte, Grecia și Serbia vrea să profite de strămtărea Bulgariei și să-i dea ajutor numai dacă Bulgaria se va învoi, ca Salonicul să rămână Greciei și Macedonia de meza-noapte Serbiei. Bulgarii nu par învoiți cu așa ceva, căci la sfârșitul săptămânii trecute mai mulți vovezi bulgari macedoneni și câțiva deputați bulgari din Sofia au ținut o consfătuire în Salonic, unde au hotărît să lupte pentruca nici o bucată din Macedonia, unde ar fi și Bulgari, să nu ajungă sub stăpânire sârbească sau grecească.

Într'aceea cloenirile mai mici continuă între dușmani. La Ceatalgea a fost o luptă între avantposturi, perzând Bulgarii mai mulți soldați. O corabie de războiu turcească a atacat patru corăbii grecești de transport, cari erau pline cu trupe grecești. Trei corăbii au fost scufundate cu soldați cu tot, a patra a scăpat cu fuga.

La Ianina, unde Grecii nici până acum n'au fost în stare să încunjoare orașul pe de toate părțile, trupele turcești au tras în cursa două batalioane grecești (peste 2000 de soldați) și le-a nimicit aproape cu totul. La Scutari se spune, că garnizoana (armata din oraș) a arborat (a pus sus) stea-

gul albanez. Făcând apoi o eșire neașteptată, a bătut de nou pe Muntenegrini și a ocupat portul de lângă mare San Giovanni di Medua. Albanezii se pregătesc să declare războiu Serbiei.

Grecii au făcut o nouă mișelie împotriva Românilor. Pe muntele Atos, numit și Sfântul Munte, se află o mulțime de mănăstiri, unele grecești, altele rusești, bulgărești și sârbești. Acolo sunt însă și mănăstiri românești. Grecii, neam de hoți, au cuprins și mănăstirile românești, au ras de pe ziduri și icoanele sfinte inscripțiile românești și au pus în locul lor grecești, declarându-le pe toate proprietate grecească. Egumenul mănăstirii românești a venit la București să ceară apărarea averii românești. Dl ministru Maiorescu i-a făgăduit tot sprijinul.

Puterile-Mari par a se fi hotărît să lase deocamdată pe aliații balcanici să încerce de nou norocul armelor. Ele au însă nădejde, că aliații nu se vor grăbi cu începerea luptelor, cu toate că au denunțat armistițiul, mai ales, că și guvernul turc declară, că vrea pacea, dar o pace cinstită. Germania și Austria par a sprijini pe Turci, ceace se vede și de acolo, că guvernul turcesc a făcut un împrumut de bani în Germania. Rusia, Anglia și Franța amenință, nu-i vorbă, dar se crede, că și guvernele acestor țări se vor gândi bine înainte de-a se hotărî să ia măsuri, cari ar putea porni un războiu european.

Mai mare e încordarea între Rusia și Austro-Ungaria. Se pare însă, că și între aceste două state e pe cale o înțelegere, căci împăratul nostru a trimis pe principele Hohenlohe, care ține de nevastă o arhiducesă (o rudă de-a împăratului) la Țarul Rusiei cu o scrisoare autografă (scrisă cu mâna proprie a împăratului). Cuprinsul ei nu e cunoscut, se dă însă cu socoteală, că va avea urmări bune pentru asigurarea păcii.

Conflictul româno-bulgar nu e încă terminat. La Londra s'a făcut un protocol scris, în care delegatul României, ministrul Mișu, a arătat, ce vrea România, iar al Bulgariei, Degeratu, ce vrea să dea Bulgaria. Până acum se știe numai atâta, că guvernul român nu e mulțumit cu ceace dă Bulgaria. Tratatul vor continua între guvernul din București și Sofia.

Cu paloșul.

53

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosett.

(Umbrera).

XXVII.

Șalga.

Șalga este fiica kneazului Degeratu dela Degerați, pe Nistru, lângă Soroca. Kneazul Degeratu era viteaz bun, om cuminte, mulți ani Căpitan ot (la) Soroca și cuprins foarte, dar zgârcit, îndărătnic și neîndurat.

El avea trei fii, toți viteji de soi și o fată, kneghina Șalga. Ce să vă spun, boieri Dumnea-voastră, multe femei frumoase sunt în țările noastre, în multe țări străine ostit-am și multe femei văzut-am, dar niciodată n'o fost dat ochilor mei să privească frumusețea ca a Jupăneșii Șalga!

Frații ei slujau în oștile leșești și cel mai mare, Andrei, era cât pe ce să piară, noaptea, într'o cursă: fusese scăpat de moarte numai prin ajutorul unui prieten al său, viteaz leah de neam mare.

Andrei Degeratu își împlinise sorocul său de slujbă și eră de doi ani acasă, la tată-său, când Leahul, care-l scăpase de moarte, venindu-i dor de el, sosi la Degerați ca să-l vadă.

Andrei și cu tatăl său îl primiră cu mare cinste căci, precum v'am spus, pe lângă prietenia ce o arătase lui Andrei Degeratu, el era om de neam mare, înrudit prin mamă cu Craiul Leșilor și peste samă de bogat. Dacă nu mă înșel numele lui era Osolinski.

Îndată ce Osolinski văzu pe Șalga se îndrăgostii nebun de dansa; nu trecuse nici săptămâna dela sosirea lui la Degerați și iată că o ceruse de soție lui Degeratu și încă cu rugăminte mare. Kneazul se bucură tare de astfelu de ginere neașteptat, mai ales că Leahul îi spusese că Șalga

fiind comoară neprețuită, nu-i mai cerea nici un ban zestre.

Cu vre-o două săptămâni înainte de sosirea lui Osolinski, fusese adus la Degerați, rănit într'o luptă peste Nistru cu Tătarii, kneazul Voicu dela Gradiște, tatăl Căpitanului Gheorghiiță. El atunci nu era încă Căpitan de Codru, dar era cunoscut ca viteaz bun și căpătase rana urmărind pe niște Tătari care se încercase să prăde poalele Codrului despre Băcu. Fusese bine primit în casa lui Degeratu din pricina prieteniei și a frăției de cruce care legase odinioară pe Degeratu cu Căpitanul Preda, tatăl lui Voicu.

Voicu, care avea numai douăzeci și patru de ani, era om vestit de frumos: chipul lui tulbură somnul tuturor fetelor și a multor neveste dintre Nistru și Prut și chiar de mai departe. Dar dulcele lor zâmbete și privirile lor galeșe și desmierdatoare îl lăsau cu totul nesimțitor. El avea două ibovnice care pe rând, îl stăpâneau cu desăvârșire: războiul și vânatul.

Pământul românesc.

Pentru că Românii din câteva comitate au întors câteva mii de jugăre din mâinile străinului venetic iarăși în mâni românești, câțiva Unguri din comitatul Solnoc-Dobăca se mișcă într'o rugare către guvernul din Pesta să le ajute împotriva Românilor, căci aceștia le cumpără pământurile. Ca și cum Românii i-ar sili pe acei slabi să vândă pământul, cuprins de altminteri cu sute de ani înainte tot dela Români. În rugarea lor arată, că în cei cinci ani din urmă Românii au cumpărat dela venetici în comitatul Sălagiului 8813 jugăre, în al Clujului 13 mil., în al Solnoc-Dobăca 12 mii 539, în Turda-Arieș 6199, Târnava-mică 5456, Alba-de-jos 3174, Hunedoara 2434, Târnava-mare 3561, Murăș-Turda 3650 jugăre.

Partea cea mai mare din aceste moșii au fost cumpărate dela nemeșii, cari sunt socotiți mai vrednici de-a fi alegători decât Românul muncitor, cu toată că ei știu numea să bea, să joace cărți și să ceară dela stat să le dea slujbe plătite gras, fără să muncească însă.

Pe noi nu poate decât să ne bucure întoarcerea acestor pământuri în mâinile vechilor lor stăpâni, cu toată că suprafața lor e încă cu mult prea mică, dacă socotim, că pe pământul românesc sunt încă mii de mii de jugăre, odată proprietate românească, dar acum ajunsă pe mâna urmașilor celor ce au venit printre noi cu traista de gât ca niște cerșitori. Trebuie o muncă uriașă din partea tuturor Românilor, ca să ajungem să stăpânim întreg pământul, care a fost românesc la început. Căci până nu le vom pune veneticilor iară străinilor de cerșitori de gât, noi nu vom putea să ajungem să ne bucurăm de drepturile, ce ni se cad pe vechiul nostru pământ.

Aceasta vom putea-o atinge numai muncind toți, cărturar și necărturar, bătrân și tânăr, bogat și sărac, fără preget să economisim (crucăm) banii, pe cari îi câștigăm și să cumpărăm mereu pământ. Ne vom feri ca de foc de-a mai arunca banii pentru otrava rachiului spurcat, pe care-l fabrică tot dușmanii noștri de moarte, cari și în modul acesta ne jefuiesc pungile. Ne vom feri de lux, de îmbrăcăminte fudulă, căci mai bine domni în opinci și în haine țesute de femeile române, decât cerșitor

cu păpuși și cu haine dela șatra tot a străinului hain.

Pe lângă lăpădarea de rachi și de lux va mai trebui să ne luminăm tot mereu, grijind să avem școala românească și în fiecare casă carte și gazeta românească. Străinii ne stăpânesc până acuma numai fiindcă au învățatură mai multă. Așa dară cruțare cât mai multă, ca să ne câștigăm înapoi moșia străbună, și învățatură cât mai multă!

Ce scriu alte gazete?

„Neamul Românesc“ (Vălenii-de-Munte) ocupându-se de consacrarea noului episcop gr.-cat. român din Lugoj, Prea Sfinția Sa *Valeriu Traian Frențiu*, spune, între altele, următoarele:

Cuvântul de „Român“ n'a fost pronunțat de loc, nici în cuvântarea Mitropolitului, nici în răspunsul episcopului. Într-o oaspeții la masa serbătorească eră și Șeghescu, „consilier aulic și profesor universitar“, plus (pe deasupra) spion și prigonitor al neamului său.

Părintele episcop *Hosu*, acum la Gherla, a voit însă să asigure pe reprezentantul ministrului unguresc de culte, că, dacă Românii sunt loiali (credincioși) față de Soveran (Impărat), ei „*țin cu îndărărire la Biserica lor românească, la cultura lor specifică (deosebită) și la limba lor națională*“. Și darea de samă spune, că aceste cuvinte au fost aplaudate „frenetic“. Delegatul (ministrului) a bătut în altă parte.

Și mai clar a vorbit apoi episcopul *Radu*, care și-a arătat dorința de bună pace românească între cele două Biserici ale neamului. Noului coleg îi recomandă a mijloci la Dumnezeu în folosul unui „*popor obidit și sărac*“ și a vorbi *Impăratului de credința Românilor față de dânsul --, de sigur, că n-ai Impăratul-Rege să nu-și uite datorile față de Români*. Aceleași aplauze au subliniat și aceste declarații.

Și iarăși noul ierarh a vorbit numai ca prelat catolic.

S'a simțit prea tinar încă pentru a se arăta ce este și ce vrea?

Viitorul va arăta. Căci frații noștri de dincolo au nevoie (lipsă) de Români episcopi, și nu de episcopi români. *N. Iorga*.

În „*Leipziger Neuoste Nachrichten*“ din Lipsca (Germania) scrie Dr. Albrecht

Wirth un articol despre Români, în care lată mult însușirile bune ale poporului român.

El zice, între altele, că Românii sunt cel mai trainic neam de pe pământ, mai trainic chiar și decât Jidanii. Aceștia au fost totdeauna, dar Românii au dispărut câteva veacuri (în timpul năvălirii popoarelor barbare, când au trăit în munții Carpați și în Balcani. *Red.*), apoi au apărut de nou plini de putere în veacul al 13-lea și au rămas până astăzi. Di *Wirth* arată apoi, că Românii din afara de regat (România) trăiesc sub patru stăpâniri străine (de fapt sunt șase: Austro-Ungaria, Rusia, Serbia, Bulgaria, Turcia și Grecia. *Red.*). Dar nici una din acestea nu i-a putut zdrobi. Aceasta au pus-o să constate întâiu *Maghiarii*, asemenea și Rușii și Slavii sudici. Românii au ajuns să fie apăsați de Maghiari, dar la urmă s'au recules și s'au ridicat cu tărie. Tot așa n'au putut Rușii să stărpească pe Românii din Basarabia. Simțul de unitate cu frații din regat este și azi viu la Bășărăbeni și în ei nu se poate nimici dorința de-a se împreună iarăși cu aceștia. Tot așa li se întâmplă și Bulgarilor și altor popoare din Peninzula-Balcanică cu Macedo-Românii.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Jiboului. E vorba de un despărțământ nou, o nouă cetate a culturii noastre naționale. Comitetul acestui despărțământ și-a ținut întâia ședință în Jibou pentru a stabili un plan de muncă pentru anul acesta.

În ședință s'a făcut îmbucurătoarea constatare, că deși despărțământul e înființat abia de o luna, pe lângă membri cei vechi de dinaintea înființării lui s'au mai înscris un membru pe viață, 24 membri ordinari, 37 membri ajutători, încassând pentru scopurile Asociațiunii peste 500 de cor. O frumoasă faptă a acestui despărțământ e și pornirea de *cursuri pentru analabeți*.

Dorim, ca pilda frumoasă de avânt cultural din acest despărțământ să fie urmată și în alte părți ale pământului românesc, unde e încă prea puțină mișcare.

Însă cum vază pe kneghina Șalga, lucrurile se schimbă; ochii ei negri îl curcise cu desăvârșire dela întâia privire. Fie îngrijire bună, fie puterea iubirei, deși rănile lui erau departe de a fi ușoare, kneazul Voicu eră în picioare după zece zile și-și lua ziua bună după două săptămâni, adică chiar în ziua în care sosise Osolinski. Dar el părăsi Degerații numai după ce izbutise să capete dela kneghina Șalga, în seara din ajunul plecării sale, în livada de deasupra Nistrului, făgăduința că-i va fi soție. Făgăduința fusese dată fără greutate căci puținele ciasuri care le petrecuse împreună ajunseser ca s'o facă și pe dânsa să-l iubească la nebunie.

Prin urmare vă puteți închipui cu ce simțiri o aflat kneghina Șalga vestea neașteptată că Osolinski o cere de soție.

Kneazul care-i împărțăși singur această veste, căci soția lui murise de mult, se așteptă ca Șalga s'o primească cu mare bucurie. Care nu-i o fost însă mirarea când o văzut pe fică-sa îngălbenindu-se, cuprin-

să de un tremur și izbucnind în hohote de plâns. Crezând întâi că bucuria o aduce în asemenea stare, dar această închipuire o fost răpede împrăștiată căci fata, izbutind să-și mai stăpânească scârba, îi hotărâ că nici odată nu va fi soția lui Osolinski. Iar la toate întrebările kneazului asupra pricinii unei hotărâri atât de neașteptate, ea rămânea mută.

În zadar îi arată bătrânul că Osolinski este un pețitor cum ea nici nu-l putea visa, că are o stare strălucită, că este unul din cei mai cu vază boieri ai Țării Leșești, că se înrudește chiar cu Craiul și că luând-o de soție are să facă dintr'însa, fată crescută la țară, una din podoabele fâlcicii Curții Leșești. La toate câte-i le spuneă kneazul, Șalga se mulțamea să răspundă: nu pot.

Bătrânul Degeratu, zgârcit și neinduplecat, nu era om să scape din mână un ginere ca Osolinski pentru toana sucită a unei fete, cum zicea el, mai ales când acel ginere nu-i cerea nici măcar un ban zestre.

El hotărâ Șalgăi că voința lui s'o deie lui Osolinski este nestrămutată, că logodna se va face în aceeași seară, iar nunta peste o luna, având Osolinski nevoie să se întoarcă acasă pentru a pune la cale cele trebuitoare și a-și aduna rudele și prietenii ce voia să-i aibe de față la nunta lui. Kneazul ieși din odaia fetei poroncindu-i să se gătească pentru logodnă.

Sosi ciasul mesei, toți oaspeții erau adunați, când o slujnică veni să vestească pe Degeratu, că kneghinei venindu-i rău, s'o pus în pat și nu poate veni la masă. Kneazul, supărat, se răpezi până la dânsa ca s'o silească să vie, dar o găsi culcată și în prada unei astfel de fierbințeli, încât nu avu ce să mai spuie. Se întoarse la oaspeți și liniști pe Osolinski zicându-i, că Șalga, zdruncinată de fericirea neașteptată de care avea parte, o fost cuprinsă de friguri și silită să se culce dar că, a doua zi, îi va fi negreșit bine. Se puseră deci la masă fără de dânsa.

Dar, pe când Degeratu și Osolinski

Literatură și știință

Bețivul.

Eu spuseseam lui Marin:
„Iar mai lasă sticla'n pace!
Tot gâl—gâl! nu-ți vezi, sărace,
Nasul roșu de pelin?“ —
El la mine: „Ce fa—face?
Să mă la—la—las de vin?
„Dra—dra—drace.“
Si-a'nceput pe drum să joace.

Mă țineam laam întâlnit
Beat ca un aiu, și-a doua oară.
— „Tot tu sticla subsuoară,
Nu te vezi cum ai slăbit?
Las'o, bre, că te omoară.“ —
— „N'o să merg la schi—schi—schit
„Doa—doa—doară!“
și râdea, râdea, să moară!

L-am văzut, tot afumat,
Zurbagiu și rău, la anul.
— „Unde ți-ai lăsat sumanul?
Râd de tine toți prin sat,
Și te-arată toți: golanul!“ —
— „M'a des—des—bră—brăcat
Ji—ji—danul,“ —
și tușcă, tușcă sărmanul.

Iar mai ieri cu cine dau
Ochi într'un spital? „Marine,
Tu aici? Da ce-i cu tine?
Și aștept răspuns și stau.
Sânge el scuișând, în fine:
„Toți acei ce minte n'au
Pat ca mine!“ —
Pat ca el, am zis, vezi bine!

G. Coșbuc.

Grigore Alexandrescu.

Duminea trecută s'a serbat în București jubileul de 100 ani dela nașterea poetului Grigore Alexandrescu. Acesta s'a născut la 1812 în Târgoviște, fostă pe vremea capitala Munteniei. Și acum se mai pot vedea acolo ruinele palatului domnesc.

Despre copilăria lui se știe foarte puțin. Studiile și le-a făcut în București. A intrat în armată, de unde a eșit după timp

măneau și beau fără poftă, un calăreț sprinten, călare pe un fugar de soiu, pleca din Degerați spre Gradiste. Era un flăcău din sat, îndragostit până în cap cu Ioana, cea mai frumoasă din slujnicile Șalgăi. El mergea toată noaptea pe poteci necunoscute obișnii și, a doua zi, pe la toacă, calul lui acoperit de spumă cădea mort la scara curții lui Voicu, iar calărețul cerea să fie adus de sârg înaintea kneazului.

Nu se știe ce vorbiră împreună dar nu trecuse ciasul dela sosirea flăcăului și iarăși că plecă de iznoavă, călare pe cel mai vite din caii Voicului, cu punga plină de doști și traista ticsită de merinde alese. A doua zi, de amiază, flăcăul fu văzut vorbind cu Ioana la gardul curții lui Degeratu. Nu se știe de cias și kneghina Șalga, care se dăduse să părăsise patul de două zile, trimise răspuns kneazului că se simte mai bine și că se gândește să se scoale.

Ea făcu chiar mai mult, căci primi să se dădă pe Osolinski și când acesta îi arătă iubirea lui și îi ceru să-i fie soție, Șalga răspunse că de vreme ce tatăl ei o dat-o

scurt, căci îi plăcea să se ocupe cu literatura. A fost numit, sub Cuza, chiar ministru, dar n'a primit postul acesta. El a scris foarte frumoase poezii naționale, cum sunt „Umbra lui Mircea“, „Mormintele“ și altele. A rămas prețuit și pentru fabulele lui. Pentru una, „Lebăda și puii corbului“ a fost chiar închis în anul 1841. El a murit la 25 Nov. 1885 în București.

Dintre fabulele lui, mai cunoscută e la noi *Toporul și pădurea*, care arată cum dușmanul biruie ușor numai dacă găsește vânzători de neam. O dăm în foaie, și pentru amintirea lui Gr. Alexandrescu, și pentru că se potrivește învățătura din ea la viața noastră de astăzi. Iată-o:

Minuni în vremea noastră nu văz a se mai face,
Dar că vorbiau odată lemne și dobitoace
Nu rămâne îndoială; pentrucă de n'ar fi,
Nici nu s'ar povesti.
Și caii lui Ahil, care proceau,
Negreșit că au fost, de vreme ce-l trăgeau.
Întâmplarea ce știu și voi s'o povestesc
Mi-a spus-o un bătrân, pe care îl cinstesc
Și care îmi zicea,
Că și el o știă
Dela strămoșii lui,
Care strămoși ai lui zicea și ei c'o știu
Dela un alt strămoș, ce nu mai este viu,
Și pe-ai cărui strămoși zău, nu pociu să vii spuie.

Intr'o pădure veche, în ce loc nu ne pasă,
Un țaran se dusesse să-și ia lemne de casă.
Trebue să știți însă și pociu să dau dovadă,
Că pe vremea aceea toporul n'avea coadă.
Astfel se'ncep toate: vremea desăvârșește
Orice scorneste omul și orice duhul naște.
Așa țaranul nostru numai cu feru'n mână
Începă să slutească pădurea cea bătrână.
Tufani, paltini, ghiindari se îngroziră foarte.
— Tristă veste, prieteni, să ne gătim de moarte,

Începură să zică, toporul e aproape!
În fundul unei sobe țaranu-o să ne îngroape! —
— Evre-anul de-ai noștri cu el ca să-și ajute?
Zice un stejar mare ce avea ani trei sute
Și care era singur ceva mai la o parte.
— Nu! — Așa fiiți în pace: ast' dat' avem parte:
Toporul și țaranul alt' n'o să izbutească

lui Osolinski, ea, ca fiică ascultătoare, nu poate decât să se închine înaintea voinței lui. Dar când Osolinski o întrebă dacă această supunere a ei către voința părintească îi este cu voie, ea îi spuse zâmbind:

— Mulțămeste-te deocamdată cu atâta.
Leahul avu nebunia să se încreadă și a doua zi plecă înspre țara lui. În răstimpul de șase săptămâni care o despărțea de ziua nunții Șalga se arătă liniștită și kneazul Degeratu își frecă mâinile când gândea la viitorul strălucit ce se pregătea pentru fiică,sa, dar mai ales când își aducea aminte de sacii de zloști pregătiți pentru zestrea Șalgei, care puteau acum să-și urmeze somnul în lăzile cele ferecate din tainiță. *)

Oamenii din sat însă nu înțelegeau pentrucă Sandu al Măriuței, flăcăul cel mai mândru din sat era acum veșnic pe drumuri și totdeauna se'nțorcea pe alt cal decât pe acel care-l încăleca la plecare. Se văzură chiar bătrâni și mai ales bătrâne clătîinind din cap și dând a înțelege că Sandu poate că s'o apucat de negustorie

*) Ascunzătoare, unde își păstrau mai de mult banii și lucrurile de preț.

Descât să ostenească. —

Stejaru-avû dreptate.

După multă silință, cercări îndelungate,
Dând în dreapta și'n stânga, cu puțină
sporie,
Țăranul se'nțorse fără de izbutire.
Dar când avû toporul o coadă de lemn tare
Puteți judecă singuri, ce tristă întâmplare.

Istoria aceasta d'o fi adevărată

Imi pare că arată,

Că în fieșce țară

Cele mai multe rele nu vin de pe afară;

Nu le aduc străinii: ci ni le face toate

Un pământean d'ai noștri, o rudă sau un frate.

Observări dela sate.

— În formă de poezii populare. —

„Celui cu învățatură
li curge mlere din gură“.
Și: „Cine are carte,
Are parte!“

... Are zău, dar vai puțini
Dintre noi, bieții români,
Vrem să știm, că cartea az,
Ne scapă de mult năcaz.
Noi, copiii, dacă ies
(Asta am văzut-o des)
Din școală, ne bucurăm,
Că cu ei ne ajutam
La lucru... Și nu gândim,
(Pentrucă poate n'o știm),
Că nimica nu ajută,
Și, că ce-a'nvățat — se uită,
Dacă nu ne mai deprindem,
Cartea'n mână n'o mai prindem.
Căci nu de-cccia'nvățăm
Că într'un an-doi se uităm,
Că atunci vai de noi, săracii,
Înainte-om da ca racii.

Am auzit pe-un părinte,
Cum se tânguia cuminte:
— „A'nvățat la școală bine
Copilul meu, dar minune,
Din câte a'nvățat,
Cele multe le-a uitat;
Ba, așa de rău cetește
Și scrie de mă măhnește“.

Căți nu s'ar putea măhni
Ca celee P'am scris aci?

necinstită și că s'ar putea prea bine, ca caii să nu fi fost dobândiți în chip cinstit. Cine știe, dacă Sandu n'ar fi dat peste vre-o supărare cu vornicul satului din pricina acestor cai, dacă întoarcerea lui Osolinski cu o ceată mare de prieteni și de slugi, de cai și de cară, nu ar fi dat alte prilejuri de vorbă bătrânilor și mai ales bătrânelor din Degerați.

Drept să spun, n'am văzut de atunci asemenea adunătură de bogății. Când intrai în curtea lui Degeratu mătușurile, aurul, argintul și pietrele scumpe care acopereau oamenii și caii tovarășilor lui Osolinski își luau ochii. Slugile din casă povesteau, că darurile aduse de Leah logodnicei sale umpleau două odăi și că atât de strălucitoare erau pietrele care le acopereau, încât noaptea luminau singure acele odăi. Șalga primise pe viitorul ei soț, pe rudele și prietenii lui fără a arăta vre-o bucurie deosebită, dar cu liniște și cuviință. Oamenii băgară de samă însă, că ea căută, pe cât îi era cu putință, să înlătore prilejurile de a se găsi singură cu mirele. (Va urma).

Dar ca răului în fine,
Să-i dăm în cap, ar fi bine,
Copilului de cetit
Ca să-i dăm neconținut;
Prin asta el se deprinde
Și 'n el dragostea s'aprinde
De-a cetit și de-a serie
Și-a 'nvăța și ce nu știe.
Vai și cum s'au iefenit
Azi, cărțile de cetit.

Pentru douăzeci fileri
Capeți carte azi de ceri,
De 'nvățături și povești
Din care să tot cetești.

Deci iubite, de cunvaș
Ai cale pe la oraș,
Nu uita a întrebă
Și vre-o carte-a cumpără.
Astăzi una, alta mâine,

Banii trec și ea-și rămâne,
Iar folosul ce îl ai
Din ele, pe mult nu-ți dai.

Numa' așa vom avea parte
De folosul ce stă'n carte;
Atuncia ce învățăm
O ținem și n-o uităm!

Petron Dăscăleșcu

În Prizrend Sârbii își cer iertare.

În mai multe rânduri am scris în foaie despre obrăznicile Sârbilor, față de conzului monarhiei noastre în Macedonia. Dintr-un toți aceștia, mai rău i-a umblat conzului Prohaszka din Prizrend.

După cum se știe, conzul Prohaszka a avut mult să sufere din cauza necuviințelor sârbești. Ba într-o vreme l'au fost și arestat, iar steagul (negru-galben) monarhiei noastre a fost rupt și luat jos de pe

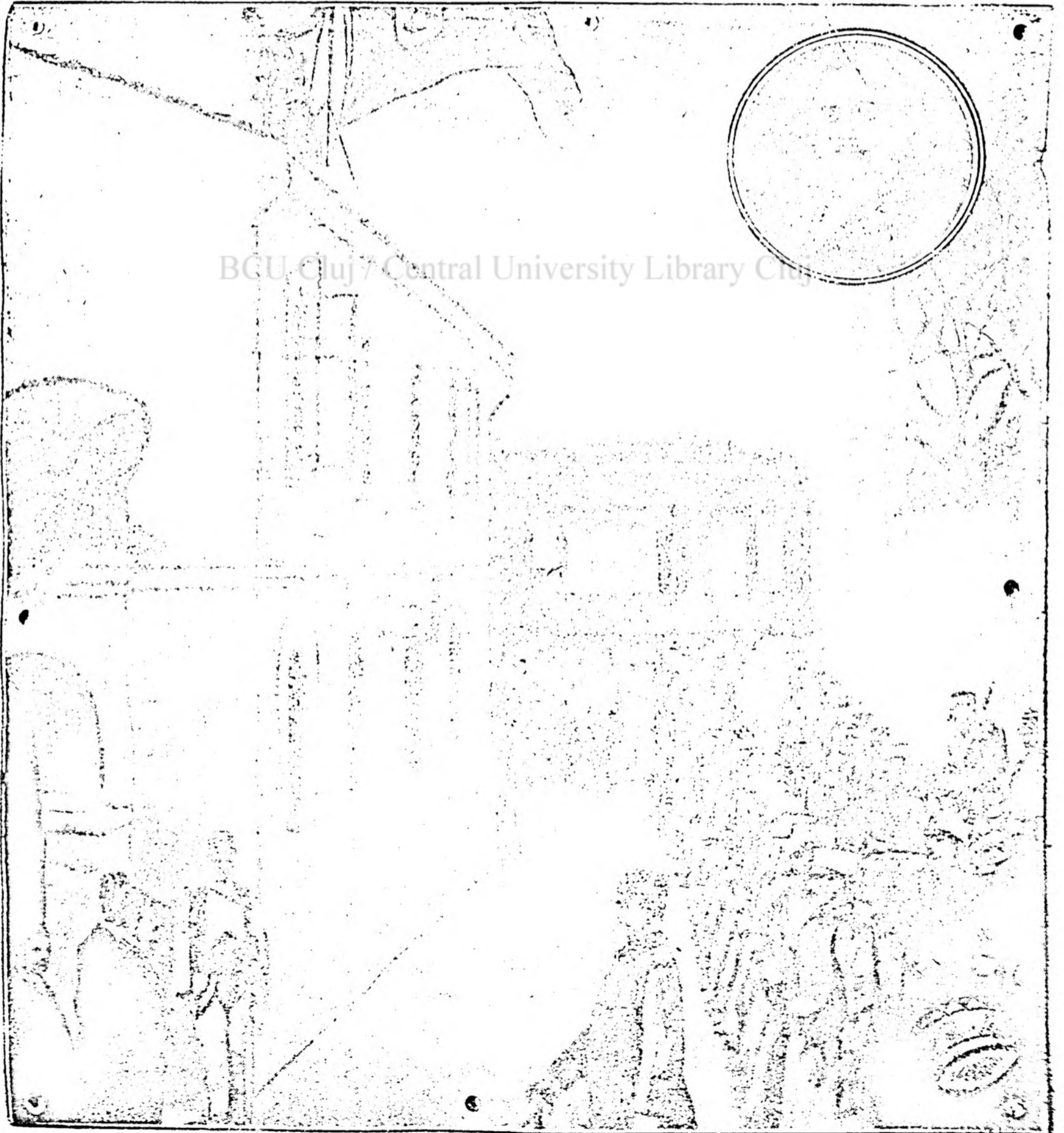
casa conzului. În urma acestora n'a lipsit mult, ca armata noastră să dea vală asupra Sârbilor, spre a-i domoli.

Dar nu s'a întâmplat aceasta, din cauză, că Sârbii s'au desmetecit, și-au văzut, că ce fac nu e bine. De aceea și-au cerut iertare pentru cele întâmplate în Prizrend.

Chipul nostru ne arată cum se petrece aceasta. În fața conzului austro-ungar

au fost duse trupe sârbești, înbricate în parade. În momentul, când un soldat a pus din nou steagul monarhiei noastre, pe casa conzului, trupele sârbești au prezentat armele, au plecat steagul lor în fața steagului nostru, iar muzica sârbească a cântat imnul (marșul) nostru împărătesc.

Sus, în dreapta, se vede chipul conzului Prohaszka.

Poezii populare.

Din Gâlgău.

Câte fete sunt pe lume,
Nu-s ca la noi de nebune,
Partul să nu și-l iubescă,
Datina s'o părăsească.
Frunză verde de dudău
Fetele dela Gâlgău
Sunt roșii de rumenele
Și galbenu de nălele,
Și să poartă pe domnie,
Fi-le-ar de cap să le fie:
Călcaie mari la păpuși
Și să 'mpedecă prin buji,
Pe ogorul cel domnesc
Lătră de să prăpădesc.

La Pantea pe ulișoară
Merge grăul ca la moară,
Orâul și cucuruzul
De rămâne gol coșul,
Orâu-l duc pe la Jidani,
Ca să capete grițari,
Să-și cumpere rumenele
Și câte zdrențe pe iele,
Și cu gume pe călcăie
Fi-le-ar de cap să le fie.
Dar le pare lor cam rău
De vestitul nost birău,
Că nu le-au făcut în sat
Câte-o stradă cu asfalt
Să se poată preumblă,
Fără frică c'or pică.

Se trag dela juri români,
Se pun cu Maghiari păgâni,
Pentru-o zdreantă de nădrag
Și-au perdut mintea din cap
Părinții li-s obgheloși
Și mănâncă numai coji.
Săracul Ioan al nost
Mâncă mazăre de post,
Și domniț mănă la masă
Friptură de oa aleasă.

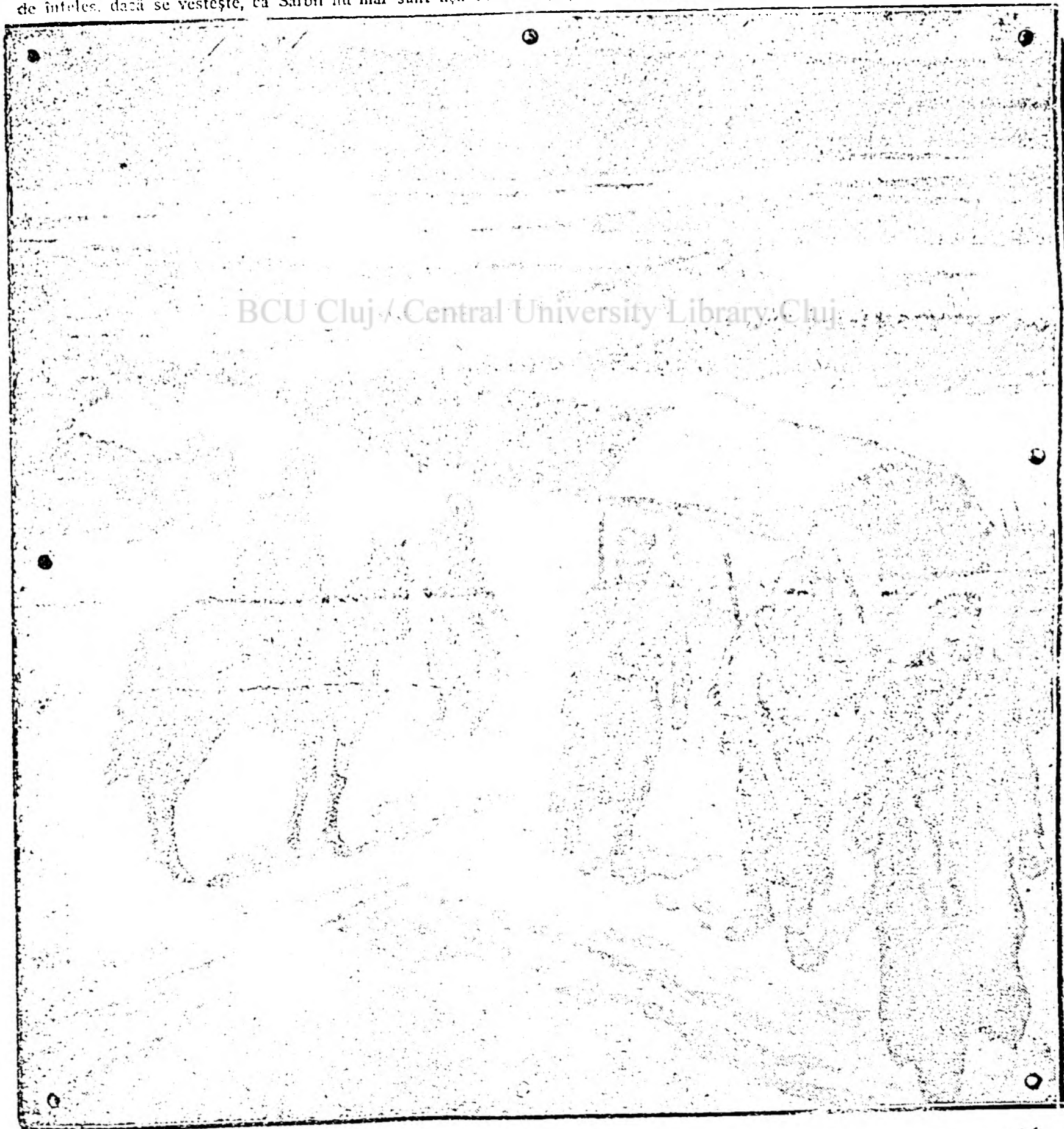
Poate fi lelea frumoasă,
Podu-i țese, podu-i coasă,
Pumnușei dela mână
Pe bucăți mari de slănină,
Gulerul dela grumazi
Pe bucăți mari de cărnați.

Cum se ruinează Sârbii cu totul

De când s'a știut, că n'o să se încheie pace cum se cade între țările aliate și Turcia, — toate armatele învingătoare au început să se aduna mai cu seamă la Ceatalgea.

În direcția (partea) asta au fost pornite și cele mai multe trupe sârbești. Chipul de mai jos ne arată unele trupe de acestea, cari, pe o ninsoare numai ca aceea, au luat câmpii în lung și 'n lat, ca astfel să pătrundă mai curând la locul numit.

Câți dintre soldați nu vor fi căzând de greutatea drumului, iar alții de frig și de foame? Între astfel de împrejurări e de înțeles, dacă se vestește, că Sârbii nu mai sunt așa înflăcărați pentru cucerirea Adrianopolului.

BCU Cluj - Central University Library Cluj

FOAIA POPORULUI

Sibiu, 6 Februarie n.

Cenzura!

În Rusia, Turcia pe vremea lui Abdul-Hamid, apoi și în alte țări de mai de mult o scrisoare trimisă cu posta nu e sigură, că nu va fi desfăcută de spionii guvernului, ca să vadă nu poate prinde ceva împotriva scriitorului sau a celui cui i s'a adresat scrisoarea. În statele constituționale (unde dieta votează legile), desfacerea scrisorilor e oprită.

Statul nostru, deși își zice constituțional, e mai mult muscălesc, după cum am avut prilej să ne convingem și noi. Un plic cu manuscris trimis de corespondentul nostru din București a fost desfăcut la vamă și după ce s'au convins, că n'au avut nici un drept să-și vâre nasul în scrisorile din el, ni l-au dat cu întârziere de aproape o zi.

Contra acestei îndrăzneli, se înțelege de sine, că am trebuit să protestăm, cerând oficiului postal din loc, ca sub nici o împrejurare să nu se mai întâmple desfacerea, cu puterea a unei scrisori recomandate, altcum vom fi siliți a face arătare până sus la minister. Ba vom porni și proces de despăgubire pentru întârzierea foii.

Oficiul postal a răspuns, că de aci nu se pune nici o piedecă, dar la oficiul de vamă (adecă asta e vinovatul?!) s'ar fi dat un ordin (de sigur secret!), în puterea căruia orice scrisoare mai mare, ce vine din Țară să o oprească. A trebuit însă să recunoască, că e mare cutezanța a desface o scrisoare fără stirea primitorului. De aceea au făgăduit, că nu vor mai desface decât în prezența unui membru din redacție, care va fi totdeauna avizat dela vamă de sosirea unei astfel de scrisori.

Și cari sunt gândurile ascunse ale celorce au dat un astfel de ordin?

Se știe, că toate gazetele mai de seamă din România (Epoca, Conservatorul, Viitorul, Neamul Românesc, Universul, Adevărul etc.) sunt oprite a veni la noi. Dar iubiiții nostri cărmuitori cred, că unele din aceste foi totuși ar veni în scrisori închise, sau că cine știe ce rapoarte secrete s'ar trimite de acolo aici.

Despre rapoarte secrete noi putem cel mult să rădem, fiindcă tot ceea ce vreau ei să vadă azi în o astfel de scrisoare, pot să cetească după o zi în gazetă.

Dar cărmuitorii țării noastre ar vrea, ca să ne rupă orice legătură cu frații din Țară. Noi să nu știm, că ce se petrece acolo. Numai astfel este a se înțelege și faptul, că chiar și gazeta „Minerva“ a fost zilele trecute oprită a mai veni în țara noastră. Și nu trebuie trecut cu vederea un lucru: „Minerva“ e una dintre foile cele mai aproape de guvernul României, iar fiindcă sosită în orașul nostru peste Căineni, foarte repede, era cetită numai la Sibiu în câteva sute!

Curios lucru: Pe când ministrii României sunt mereu guguliți de căpeteniile monarhiei noastre, — foile acelor ministri sunt oprite a pătrunde în o parte a monarhiei?

Sunt acestea semne de prietinie adevărată între două țări?

Botezul principelui Mircea. Sâmbătă seara a sosit în București Principele Eitel Friederic, fiul Împăratului Wilhelm al Germaniei, care e nașul principelui român Mircea. Principele german a fost primit la gară de Regele, Principele moștenitor și Prin-

cipele Carol, împreună cu ministri și mai mulți generali. Ei au fost găzduiți în Palatul Regal. Duminecă după-amiază a fost botezul, la care a slujit Mitropolitul-Primat al României.

La botez, micul principe a fost ținut în brațe de Regele Carol, apoi de fiul împăratului german. În timpul botezului un aeroplan zbură deasupra palatului și a pieții din fața lui, iar aviatorul aruncă mici pungulițe cu bomboane, pe care eră tipărit *Trădească Principele Mircea!*

Iată și certificatul de botez al unui principe român:

„Subsemnatul Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României, Președinte al Sfântului Sinod al Sfintei Biserici autocefale ortodoxe Române, adevăresc prin acest certificat că am săvârșit în Palatul regal din București botezul principelui Mircea, fiu al Alteței Sale Regale Principelui Ferdinand, moștenitor al României și al Alteței Sale Regale Principesei Maria a României, născută principesă a Mării Britanii și Irlandei, ducesa de Saxa, după ce s'au îndeplinit formalitățile cerute de legile civile, precum rezulta din actul de naștere din 21 Decembrie 1912, și că a primit din botez numele de Mircea fiind nași Majestatea Sa Împăratul Germaniei Wilhelm II de Hohenzolern reprezentat prin A. S. I. Principele Eitel Friedrich, și M. S. Regele Carol.

Drept care am dat acest Certificat sub însăși a mea semnatura și l-am întărit cu sigilul Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, astăzi în 20 Ianuarie anul una mie nouă sute treisprezece.

Locul
sigilului
Mitro-
poliei

Arhiepiscop și mitropolit al Ungro-Vlahiei Primat al României și Președinte al Sfântului Sinod al Sfintei Biserici autocefale ortodoxe Române, Conon, Mitropolit Primat.

Subsemnatul Președinte al consiliului de ministri și ministru de externe certifică că semnătura de mai sus a Înalt Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit-Primat Conon Arămescul este adevărată a sa.

Titu Maiorescu

† Arhiducele Rainer a murit la 27 Ianuarie n. 1913 în vârstă de 86 de ani. A fost unul dintre cei mai iubii membri ai casei de Habsburg-Lotaringia (așa se numește casa noastră domnitoare). În guvernul austriac al lui Schmerling, pe timpul, când nu eram sugrumați de pactul dualist, arhiducele Rainer eră prim-ministru. A fost și soldat bun, dar a iubit mult și știința și arta.

Dragostea, de care se bucură răposatul arhiduce, s'a dovedit mai ales în Viena, unde nu numai casele publice, dar și cele particulare aveau steaguri negre.

Noua Românilor ne-a fost un prietin bun și un șir lung de ani răposatul arhiduce eră protectorul balurilor românești aranjate de societatea studenților noștri „România Jună“ din Viena. Nu e mirare, că după balurile dela curte, balul românesc eră cel mai strălucit și la el luau parte și alți arhiduci, principii, conți și baroni.

Arhiducele Rainer iubiă și pe studenții noștri și totdeauna se interesă, câți sunt, de unde au venit și cum trăiesc?

Odihnească în pace!

Cursuri pentru analfabeți. O circulară (scrisoare) pentru înființarea de cursuri pentru analfabeți a dat și Consistorul din Blaj dând, între altele, și sfaturile cuprinse în circulara Asociațiunii. Totodată dă de știre, că librăria Seminarului teolo-

gic din Blaj va trimite gratuit pentru fiecare analfabet înscris câte cinci caiete (libele), 2 condeie și 2 creioane (pleivase).

Cursurile pentru analfabeți să țină 50—60 zile, în trei-patru zile pe săptămână, seara, câte două ore.

Dumineca sau Sâmbăta seara se vor ține și conferențe, făcându-se și cetiri din cărți bune.

Concediile și demobilizarea. În urma celor întâmplate la Constantinopol, unde Junii-Turci au răsturnat guvernul lui Chiamil-Pașa declarând totodată, că nu vreau să dea Adrianopolul și izulele din Marea-Egeică, comandamentul (conducătorii) armatei noastre a hotărît să nu dea concedii rezerviștilor, nici să nu înceapă demobilizarea.

O faptă frumoasă. Dl Teodor Cudalbu, fost prim-președinte al tribunalului din București, om de 50 ani, a trimis ministrului român de războiu o scrisoare, prin care-l roagă ca în caz de războiu să-l primească și pe el ca soldat simplu în armata română. Totodată declară, că pentru fiecare caporal și sergent, de naștere din Chilieni (județul Tutova, Moldova), care ar muri în războiu și ar lăsa copii după el, dă 2 hectare și jumătate de pământ (un hectar are 1 jugăr și trei-patrare), tot atâta și pentru fiecare soldat, care face o faptă vitejească, pentru care ar primi ordinul (medalia) „Steaua României“.

Dl Cudalbu e de naștere din Chilieni. Fapta lui e cât se poate de frumoasă.

Pentru aceasta frumoasă hotărîre, soldații din Chilieni au trimis domnului Cudalbu o scrisoare de mulțumire, pe care o publicăm și noi pentru frumusețea ei. Iată scrisoarea:

„Cu multă sănătate și voce buna domnule Cudalbu. Am aflat din jurnale că, te-ai înscris ca voluntar (soldat de voce bună) în oaste și că ai hotărît să împarți cu copiii noștri, răzășia (moșia) ce o ai în satul nostru, dacă după vrerea Celui de sus, vom fi chemați, să murim vitejește pe câmpul de luptă.

„Noi, soldații, caporalii și sergenții din satul Chilieni (Tutova), ne simțim mândri de cinstea ce ne-ai făcut, vorbind și de noi în scrisoarea d-tale către dl Ministru.

„Totdeauna ne-ai ajutat și ne-ai povățuit ca un părinte, iar acum ca cel mai vrednic dintre părinți, vrei să ne îmbărbătezi cu pilda d-tale fără seamăn și să te gândești a ne alina suferințele ultimelor clipe din viață, când grija de cei rămași acasă la voia întâmplărcii, ne-ar pricinui agonია sfârșitului nostru.

„Să dea Dumnezeu, domnule Cudalbu, ca dorința d-tale să se implinească curând, căci tare ni-i sete de luptă vitejească.

„Te rugăm să te înscrii în regimentul nostru, ca să ne fii pildă de vitejie și acolo și să te putem apăra cu trupurile noastre de focul vrăjmașesc.

„Să fii sănătos și să dea Dumnezeu, ca să se ivească cât mai multe asemenea fapte ca ale d-tale“. (Urmează subscrierile ostașilor din Chilieni.)

Ger mare. Asupra Europei întregi s'a lăsat în timpul din urmă un ger mare. Mai grozav pare a fi fost în Danemarca (regat mic dela Germania spre meazănoapte), căci telegramele au adus știrea, că în Copenhaga, capitala acestei țări, a fost un frig de 35 grade sub zero (nula). Oamenii nu mai cutezau să iese pe-afară, iar ferestrele le-au acoperit cu covoraș groase, căci au fost focul din șobe, frigul rășădă în oda.

Cununii. D-șoara *Maria Tipuriță*, fiica fruntașului nostru proprietar din Vale, dl *Vasile Tipuriță*, își serbează cununia cu dl *George Macrea* originar din Săcel, de prezent mare proprietar în Basarabia, Duminecă în 9 Februarie n. 1913, în biserica gr.-or. din Vale. — Pentru răscumpărarea felicitărilor, dl *Macrea* a dăruit, prin administrația „Foi Poporului” suma de 10 cor. la fondul ziaristilor români.

Sincere felicitări și o viață fericită în depărtata Basarabie!

— D-șoara *Maria Teodor* și dl *Nicolae Zelcu* își serbează cununia Duminecă în 27 Ian. v., în biserica cea mare din Săliște.

— D-șoara *Anicuța Triș* și dl *Nicolae Baciu*, pictor, își vor ține cununia Duminecă în 9 Februarie n. în biserica gr.-or. din Agârbiciu.

Căsătoriți. Dl *Toma Iancoviciu*, comerciant în Săliște și d-șoara *Marioara Iancoviciu* născ. *Neamțu*, căsătoriți.

Datoriile întabulate. Toți ceice plătesc dări și au vre-o datorie întabulată, fie pe casă, fie pe moșie, să se grăbească să-și înștiințeze datoria, căci atunci i se mai scade ceva din dare.

Caz de moarte. Dumineca, în 2 Februarie n. a răposat în Rășinari o vrednică femeie a acestei comune, *Paraschiva Ciucian* născ. *Droc*, soția dlui primar *Jacob Ciucian* din comuna susnumită. Răposata era o femeie mult stimată și iubită în fruntașă comună Rășinari. Dovadă despre aceasta a fost și mulțimea poporului, care cu mic cu mare a alergat Marți, în 4 Februarie, ca să-i deie răposatei ultimul salut de adio. În aceasta zi sicriul a fost ridicat dela casa mortuară și dus în biserica cea mare, unde s'au ținut rugăciunile obicinuite la morți. Au servit preoții locali, domni *Marianu Lungu* și *Emilian Gioran* (parintele *Dancăș* a fost bolnav), dimpreună cu d-șii preoți străini *Marin* din Răsadului și *Emilian* și *Ioan Craciun*. O frumoasă predică a ținut la urmă parintele *Lungu*, iar după aceea s'a dat pământului ce este din pământ. La înmormântare au alergat și o seamă de rudeni, ce se află în strălătatate.

Sincere condolențe întristatului soț, care după o prea fericită căsătorie de 21 ani, a ramas singur tocmai atunci, când poate mai mare lipsă avea de o soție vrednică, cum a fost răposata.

Odihnească în pace!

Spre știre.

Dacă cineva ar primi, din greșală, două foi în loc de una, atunci pe una să o trimită înapoi, scriind pe ea: „retour, priesc două”, cum și numărul foilor de pe arundouă fășile.

Cine nu dorește a mai avea foaia pe mai departe, de asemenea să o trimită înapoi, scriind pe ea: nu o mai abonează.

Rugăm pe abonații noștri, cari încă n'au plătit, ca să grăbească cu reînnoirea abonamentului, fiindcă de acum încolo nu mai trimitem foaia acelor, cari nu sunt în rând cu plata.

Din Călimdarul Poporului mai tipărim puțin ceva. Cine dorește, poate încă comanda. Cetește pe pagina de-alături.

Din lipsă de loc au rămas afară mai multe știri și răspunsuri.

Fiecare Român

mai de dai Doamne ar trebui să cetească în aceste zile o gazetă cum se cade, din care se aște despre marile frământări, ce se petrec în toată lumea.

Toate națiunile din Europa urmăresc cu mare atențiune desfășurarea lucrurilor în Balcani. Noi Românii, cari suntem atât de aproape de țările balcanice, nu mai încapem îndoială, că trebuie să urmărim în prima linie cele ce se petrec în jurul nostru.

Fiecare Român să-și aboneze cel puțin o gazetă românească, de unde va putea afla foarte multe. Dintre gazete, desigur că „Foaia Poporului” este cea mai potrivită, fiindcă

„Foaia Poporului”

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Aduce cele mai nouă știri de peste tot locul

precum și

foarte multe chipuri din lumea întreagă.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este așezat întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Abonații cei noi primesc în cinste și partea romanului „Cu paloșul”, care s'a tipărit până acum în foaie, precum și Călimdarul de perete.

Lăsați deci „Foaia Poporului” peste tot locul, ca astfel să o puteți face și mai bună!

Ultime știri.

Războiul din Balcani s'a început din nou.

Luni noaptea spre Marți s'au început din nou luptele la Geatgia și în jurul Adrianopolului. Tunurile bubuie de se cutremură pământul, iar întunecimea nopții s'a prefăcut într'o mare de flacări. În cele următoare lasăm să urmeze știrile sosite până Joi la încheierea foilor.

Constantinopol. Armata bulgară a atacat Adrianopolul. Turcii încă au răspuns cu pușcături de tun. Intunecimea nopții a fost prefăcută în o mare de flacări.

Sofia (capitala Bulgariei). Aci se crede, că Adrianopolul va trebui să se predeie în curând, iar atunci Turcii vor trebui să încheie pace.

Constantinopol. Comandantul armatei turcești din Adrianopolul vestește, că în oraș au căzut 138 de granate și 11 șrapnele, cari au omorât 8 persoane, vr'o 20 le-a rănit, iar peste 50 de case au luat foc.

Sofia. Comanda bulgară a vestit, că Turcii au fost bătuti în lupta ce s'a dat în jurul Galipolei. De asemenea au prins 800 de soldați turci, cari se aflau în apropierea unei localități turcești nu departe de Galipoli.

Din izvor bulgar vine știrea, că armata turcă s'ar fi retras la Galipoli în mare nerânduială. Aceasta știre nu se poate însă așa iute crede! Alte știri de mai mare însemnătate nu sunt de pe câmpul de războiu. Lupte hotărâtoare abia în zilele acestea se vor putea da.

Principele *Hohenlohe*, care a dus Țarului Rusiei scrisoarea împăratului nostru, a sosit în Petersburg, unde Mercuri a fost primit în audiență (vizită) de Țar. Se crede, că aceasta scrisoare va contribui mult la susținerea păcii. Alte amănunte nu s'au făcut cunoscut până acum.

Ce face România?

Ministrul-președinte a declarat Mercuri în camera (dieta) României, că nu e adevărată știrea aceea, ce s'a lăsat zilele trecute, că adevărată România n'ar mai cere Silistria.

Tot din București se vestește următoarele: Mercuri acum, ministrul Rusiei la București a rugat gazetele din România, ca să desmințescă (să scrie, că n'ar fi adevărat) cumcă Rusia vrea războiu, — ci din contră, Rusia dela începutul acestor încercături urmărit aceea, ca să domolească lucrurile atât în Sofia cât și la București. (Dacă de fapt așa vor fi și cugetând cercurile conducătoare rusești, atuncia n'o se se încingă nici un războiu european.)

Mare nenorocire.

Mediaș. Marți noaptea spre Mercuri, la ciasurile 1, trenul expres (fulger), care venea dela Brașov, s'a ciocnit cu un tren de marfă lângă Mediaș. Trenul de marfă n'avea lampă în urmă, de aceea expresul a mers în el de dinapoi. Mai multe vagoane s'au răsturnat. Un frânar a fost omorât îndată, iar câteva persoane mai greu și mai ușor rănite. S'a aprins și un vagon de petrol, astfel că numai decât au fost alarmați pompierii din Mediaș. Nenorocirea s'a întâmplat cam la 2 chilometri de parte de Mediaș.

În acest tren se afla și prințul *Fridrich*, feciorul împăratului Germaniei. El venia dela botezul prințului *Mircea* din București. Prințului *Fridrich* nu i-s'a întâmplat nimic. Dela locul nenorocirii a mers pe jos până în stație. Aci a fost comandată o nouă locomotivă dela Cluj, iar vagonul prințului adătat la ea și dus mai departe. Seara la 5 a ajuns în Pesta, unde s'a dat jos în hotelul „Ritz”. De aci Joi la amiază a plecat la Berlin.

O mare pacaleala.

Un subofițer din Strassburg (în Germania), a dat ieri, Mercuri, către guvernorul de-acolo o telegramă falsă, prin care spunea, că la 12 ore sosește aci împăratul Germaniei, de aceea toată miliția să iese afară pe câmpul de exercițiu, unde se va ține o mare paradă. Toată miliția și generalii au eșit, în frunte cu prințul *Ioachim*. Când colo, aproape de jumătate la 2 ore, pe când toată miliția era afară, se află că telegrama e falsă. A fost dată de un subofițer, pe care îl țineau de nebun și de aceea, judecătoria militară l'a dat afară din slujbă, băgându-i vină și de unele nerânduială ale lui. El declară, că a făcut acest lucru, ca să dovedească că nu e nebun, că tocmai știe ce face.

Redactor resp.: *Nicolae Bratu*.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului”

Nicolae Bratu

Călimdarul Poporului pe 1913.

Ca în toți anii, așa și în anul acesta, „Călimdarul Poporului” este cel mai bun, cel mai bogat în cuprins, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călimdarele noastre. Despre asta se poate convinge oricine, îndată ce a luat în mână acest călimdar, care cuprinde

**preste 200 pagini nu-
mai literatură de cetit,**

dar la o altă cu celelalte publicațiuni cuprinde la

350 de pagini

De altcun „Călimdarul Poporului” și trebuie să fie cel mai bun dintre toate, fiindcă este și cel mai vechii călimdar pentru poporul nostru. Doar în decursul celor 28 de ani, decând apare, ceice îl îngrijesc s'au orientat destul de bine, că de ce are lipsă poporul românesc.

Dovezile sunt următoarele: „Călimdarul Poporului” spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1913, după călimdarul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poșta, telegraf, ștampile etc., precum și numele tuturor bărbaților noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnaziile, seminariile, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefăcătoare, de apăsătoare, însoțiri satești, banci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se aștepte într'un călimdar cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate

**târgurile de țară după
luni și după comune**

unde se arată pe lângă târgurile de marfuri și

târgurile de vite, oi, cai etc.

Accasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călimdar românesc, decât în „Călimdarul Poporului”.

Dar fiindcă noi vom a da cetitorilor, pe lângă partea calendaristică, și alte lucruri frumoase și folositoare de cetit, — dacă vom lua în mână „Călimdarul Poporului”, atunci vom vedea, că în el se află o sumedenie de învățături și povește. Vom aminti numai unele articole mai de seamă.

Partea literară

se începe cu: frumoasa poezie (cu 2 ilustrații) despre Mihaiu Viteazul „Gorobă”, de Nicolae Iorga. Urmează apoi un interesant articol despre Basarabia (cu 6 ilustrații) și un Cântec din Basarabia.

După acest articol istoric se află povestirea *Mai mare e mintea decât banii*, de C. Rădulescu-Codrin, apoi frumoasa poezie *Vis de aur de Volbură Polană*, căreia îi urmează instructivele articole *Sfântul Ioan Gură de aur despre creșterea copiilor și Rugăciunea*.

Inflăcărata poezie *Ardealule țară de țole*, de P. Pădure și *Dia proverbele lui Solomon* încă merită o deosebită atențiune.

Urmează apoi articolul: *Cum poți auzi la cântec bătrânețe*, poezia *Arhanghelul de răposatul poet Dr. Ioan Borcia*,

un articol despre *Expozițiile de copii*, anecdota de Speranță *Boerul pe ceea lume*, cântecul plugăresc *Până mă știu cu moșie de Petru O. Orlășanu*, și *Cântecul oierilor de I. U. Soricu*.

Ca ceva nou aducem în acest an

Călimdarul gospodăriei

unde se dau tot felul de povește și sfaturi, cum trebuie să lucre un econom harnic peste an. Acest articol intitulat „Călimdarul gospodăriei” se întinde pe o seamă de pagini. Toate îndrumările sunt aranjate după luni. Aci economul nostru află ce trebuie să lucre de pildă în luna lui Martie la câmp, în viie, în grădina de pomi, în stupină etc., — tot asemenea se dau poveștele pentru toate cele 12 luni de peste an.

La sfârșitul acestor interesante povește se află articolul

Advocatul poporal

în care se dau foarte folositoare îndrumări pentru oamenii noștri asupra legii despre dreptul de proprietate, dreptul de zălogire și cartea funduară.

După acest articol urmează o mulțime de

Poezii populare

din Feldru, Reteag, Măceu, Selagiu, de pe Olt, din Căteau, Gherla, Sâncel, Bănat, Avrig, Suceag, Rodna, țara Oașului etc. etc. De d-șoara *Maria Cunțan* încă sunt publicate niște frumoase poezii populare din Mărginime, de pe Câmpie etc.

Incheierea părții literare a Călimdarului o formează rubrica

Răvașul nostru

care se estinde pe v. 30 de pagini. Aci ni-se spune toate lucrurile — bune și rele — mai de seamă, ce s'au petrecut peste an, atât la noi Români, cât și în alte țări străine. La sfârșitul *Răvașului* — care nu se află în nici un călimdar de-ale noastre — se povestește pe mai multe pagini toate întâmplările mai de căpetenie dela

Războiul din Balcani

Asupra acestui războiu nu se află nimic scris în călimdarele, ce au apărut până acum. Noi am amânât însă puțin scoaterea călimdarului tocmai pentru a putea aduce știrile mai de seamă despre războiu. Ba în călimdar dam

40 de ilustrațiuni dela Războiul din Balcani

între cari: Fotografia regiilor Bulgariiei, Serbiei, Greciei, Muntenegrului, Sultanul Turciei, vederi din Constantinopol, din Macedonia, bătaia dela Kirkilise și Adrianopol, aprinderea orașului bulgăresc Varna, prinderea soldaților turci din partea Bulgarilor, orașele Üsküb și Adrianopol, vederi din Salonic, Scutari, Podgorița (orașe unde s'au dat lupte mari). În alte chipuri ni-se arată cum sunt îmbrăcați soldații turci, bulgari, sârbi, greci și muntenegrini. Afară de aceste ilustrații se mai află în călimdar încă

alte 28 de ilustrațiuni

cu vederi din Basarabia, fotografiile răposăților Dr. Lemeni, Ioan cav. de Pușcariu, Dr. I. Borcia, bustul lui Barișiu, fotografia lui și casa unde s'a născut, apoi niște frumoase fotografii dela expoziția de copii din Rășinari, a dlor Prea Sfinția Sa episcopul Cristea, marele mecenat Stroescu, Octavian Goga și Victor Tordășianu și alții, cari au luat parte la aceasta expoziție.

Prețul unui exemplar 40 bani, iar pentru trimiterea pe poșta 5 bani deosebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bucata, mai capătă două călimdare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poșta.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călimdare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comanda dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela poșta. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călimdare nevândute se primesc înapoi până la 1 Martie st. n. 1913. Dar trebuiesc trimise plătite de poșta, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călimdare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călimdare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călimdarul: cu 28 bani acelor cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelor cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Într'un pachet de 5 chilo intră 30 bucăți. Pentru pachete dela 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călimdarele se plătesc numai la scoaterea dela poșta, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 81 bani.

Toți ceice comandă călimdare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndeosebi ne adresăm acelor, cari comandă câte 4—5 călimdare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poșta. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. De aceea să se trimită banii înainte.

Nr. 420/1913 pret.

Concurs.

Devenind postul de vicenotar comunal vacant prin abdicare în comuna Szelistye, pentru îndeplinirea lui prin alegerea scrierii concurs și invit pe candidații de notari calificați conform cerințelor legii, — de a-și înainta prin autoritatea lor competentă, cererile instruite cu dovezile de lipsă, la oficiul pretorial până în 16 Martie a. c.

Szelistye, la 3 Faur 1913. 895 1—8

Primpretorul cercual.

Nr. Z. 13,215—1912.

894 1—9

Publicațiune.

Dela magistratul orașului liber regeso Nagyszeben (Sibiu) se aduce la cunoștința publică, că luarea de pietriș și năsip dia râul Cibin, pe o estindere de 200 metri în jos dela poșta liniei ferate de lângă Kistorony (Trnaișor), e oprită.

Cine vor călea acest ordin vor fi aspru pedepsiți.

Nagyszeben, la 29 Ianuarie 1913.

Magistratul orașenesc.

Loc deschis.

Unde este de arătat uleiul de ficat de pește, numai uleiul de ficat de pește al lui Zoldán să se arate. Fără să fie mestecat cu alte soluții, e de o curățenie absolută și e cel mai ușor de mistalt. O altă înșușire ce o are este că e lipsit de miros și are gust plăcut. Se găsește în farmacii. Prețul unei sticle 2 cor. A se feri de imitațiuni.

Dentist

616 24-68

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

Intrarea prin

Strada Poplăci (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Stupi de vânzare

Se cunosc se află la Ioana Munteanu în Sebeșul-săsc. 611 8-8

De vânzare.

În Vistea-Inferioară (comitatul Harghita) este de vânzare o casă construită din 3 odăi pentru locuit și o a patra odăie pentru covrigărie, unde se află cuptor și toate cele cele de lipsă. Vânzarea se face de către familie, peștia e foarte bună. De casă se mai pise un grajd pentru vite, un șorțon lung, pivniță, fântână, și o țeșă și grădina pentru legume. Prețul de vânzare peste tot 2000 coroane. Doritorii să se adreseze la proprietarul Nicolae Moldovan, mesterul frânturar, Vistea-Inferioară (Albărieș, F. gataș m.).

Prețul bucatelor

În SIBIU la 4 Februarie st. n.:

Grâu	Cor. 17.- până la 1000 de hectolitru		
Băcură			
Ora	14.-	14.00	"
Ovăz	8.-	9.00	"
Cașcaval	11.-	16.40	"
Cartof	8.-	8.-	"
Fasole	10.-	20.-	"
Pâlnă Nr. 3	15.20	30.20 la 100 chilo	"
"	14.00	28.00	"
"	13.50	27.50	"
Silivărie	18.-	180.-	"
Unsoară de pom	160.-	165.-	"
Sau brut	85.-	84.-	"
Sau de lumini	80.-	83.-	"
Sau de lumini topit	104.-	105.-	"
Săpun	66.-	65.-	"
Fân	6.-	8.-	"
Lemn de foc uscat	12.-	12.50 la met. cub	"
" plante	10.20	10.70	"
Spirit rafinat	2.18	9.20 la litru	"
Spirit ordinar	2.18	2.30	"
Carne de vită pentru supă	Cor. 1.25 până 2.- la chilo		
" " " impură	1.50	2.-	"
" " " vitel	2.-	1.50	"
" " " porc	1.20	1.48	"
Ovăz 10 bucăți	1.50	1.80	"
Un pătrar de miel	1.46	2.50	"
Carne de oi	1.50	1.20	"

În BUDAPESTA 6 Februarie st. n.

Grâu de Tria 78 chilo	Cor. 11.50 până 11.75 la 50 chilo		
"	79	11.75	11.67
"	80	11.60	11.70
"	81	11.50	11.75
Băcură	9.75	9.87	"
Ora	9.10	9.40	"
Ovăz	10.55	11.00	"
Cașcaval	6.75	6.95	"

Prețul bănelor la 6 Februarie n.

	Cor. 11.20	vandut	
Galbeni	92.-	11.46	
100 Lei, hârtie	90.-	92.45	
100 Lei, argint	90.-	91.-	
Lăsa turcească, aur	21.45	21.65	
1 font cerșăgi englezești	23.85	24.10	
100 marso, aur	117.00	117.25	
100 hârtie	117.50	117.45	
Napoleon	19.64	19.18	
100 Bahle rusești, hârtie	262.50	255.-	
100 " " argint	267.-	245.-	

Casă cu boltă de vânzare.

Se vinde din mână liberă casa lui Grigorie Boșiota în Bistrița, peste podul Budacului Nr. 61. Casa e cu prăvălie (boltă cu licență) și cu trafic mică. Prăvălia merge foarte bine. Casa se vinde din cauza traiului rău cu femeia, fiindcă vreau să divorțez. Doritorii să se adreseze numitului proprietar. 882 3-3

O pășune

de 140 jugăre în Sovata, comitatul Mures-Turib, departe de băi cam 2 km. cale ferată în comună, iar edificândă gară va fi 1 km. departe, pentru 400-500 oi sau vite ce corespund la această sumă, se dă în arândă sau se vinde. Înformațiuni să pot primi dela **Alexandru Gligor**, preot în Șardul secuesc (Székely Sárd), u. p. Nyarad Szereda. 879 8-3

„ANDREIANA”, inst. de cred. și econ., societate pe acții în Râșinari.

Convocare.

Damii acționari ai institutului de credit și economii „Andreiana” societate pe acții în Râșinari (Resinár) să convoacă prin aceasta la

a II-a adunare generală ordinară, pe Joi la 27 Februarie st. n. 1913, la ora 4 p. m. în localul școlii cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Agerca notarului adunării generale și a 2 membrii verificatori.
3. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor ce reprezintă.
4. Raportul direcțiunii asupra bilanțului a. 1912.
5. Raportul comit. de supraveghere asupra bilanțului a. 1912.
6. Impunerea veniului curat de pe a. 1912 în sumă de 4,146 cor 94 fl.
7. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghere pe a. 1912.
8. Sămbărea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitet. de supraveghere pe a. 1912.
9. Închiderea adunării generale.

Notă: Acei damii acționari cari voiesc a participa cu vot la adunarea generală sunt poștiți a și depune cu 3 zile înainte de adunare, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acolora pe cari li reprezintă, prin om și documentele de plenipotență, la casa inst. în Râșinari.

Râșinari (Resinár), la 2 Februarie 1913.

Direcțiunea.

„ANDREIANA”, takarékos és hitelintézet részvénytársaság Resináron.

Meghívó.

A resinári „Andreiana” takarékos és hitelintézet részvénytársaság tek. részvényesei ezennel egybehívják a C. Utörökön f. évi február hó 27 én d. u. 4 óra kor., az iskola épületében megtartandó

II-dik rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megváltása.
2. A közgyűlés jegyzőjének valamint két hitelteljes tagnak megválasztása.
3. A jelenlevő részvényesek valamint az általuk képviselt részvények számainak megállapítása.
4. Az igazg. jelentése az 1912 évi mérlegről.
5. A felügyelő bizottság jelentése az 1912 évi mérlegről.
6. Az 1912 évi 4,146 Kor. 94 fl. üzma nyereség felosztása.
7. Az igazg. és felügyelő bizottság felmentvényének megállapítása az 1912 évre.
8. Az igazg. és felügyelő bizottsági tagok jelenléti jegyzékének megállapítása az 1912 évre.
9. A közgyűlési bezárása.

Jegyzet: Azon részvényesek kik a közgyűlésre szavazati joggal részt venni óhajtanak, felkérőnek a nevükre ill. az általuk képviseltnek névről részvényeket, valamint a meghatalmazásukat a közgyűlés 3 nappal megelőzőleg az intézet pénztáránál Resináron letétbe helyezni.

Resinár, 1913 évi február hó 2 én.

Az Igazgatóság.

Bilanț la 31 Decembrie 1912

Mérlegszámla 1912 évi December hó 31-én.

Activa - Vagyon	K f	Passiva - Toher	K f
Casa în număr — Pénztári készlet	1,513.57	Capital societar — Részvénytőke	37,000.-
Exempt — Váltak	61,934.-	Fond de rezervă — Tartarék alap	6,032.05
Cambii cu acceptare hipotecară — Jelzálogos váltó kölcsön	92,749.77	" Cultural — Közművelődési alap	20.-
Imprunauteri pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	44,287.-	" de penziuni — Nyugd. juttal	100.-
Cont. C. C. — Folyó számla	30,031.19	Depuneri spre fructificare — Takarékos betétek	123,924.86
Mobiliar — Pénzürg.	555.-	Interes anticipative pe 1913 — Előlegzett kamatok 1913 évre	2,260.46
Amortizare din mobiliar — Leírás a felszereléséből	57.-	Profit transpus din 1911 — Áthozott nyereség 1911 évről	75.60
		Profit curat — Tiszta nyereség	4,068.31
			4,146.94
			161,051.62

* Cu dotația a. curant — Ezen évi dotációval K 1611.03.

Contul Profit și Perderi

Nyereség és Veszteség számla

Activa - Kiadások	K f	Passiva - Bevételok	K f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	3,529.66	Profit transpus din 1911 — Áthozott nyereség 1911 évről	75.60
Interese după fond de rezervă — Kamatok tartarék alap után	23.08	Interese de exempt — Leszámitolási váltó kamat	4,151.62
10% dare după interese de depuneri — 10% os. betéti kamatok	400.17	Interese hipotecară — Jelzálogos váltó kamat	1,257.67
Dare directă — Egyenes adó	726.29	Interese după obligațiuni — Kötvény kölcsönök stáni kamatok	2,117.78
Spese — Kötések	184.62	Provizioni Juttalék	1,245.06
Porto — Posta	56.44	Interese de cont-curent — Folyó számla kamat	1,345.58
Chirie — Házbér	100.-		
Amortizare din mobiliar — Leírás a felszereléséből	56.-		
Marje de prezență — Jelenléti jegyek	204.-		
Profit transpus din 1911 — Áthozott nyereség 1911 évről	75.60		
Profit curat — Tiszta nyereség	4,068.34		
			9,896.50

Resinár, la 31 Decembrie 1912.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Maniu Lungu m. p., Dr. Ioan Bucur m. p., Bucur Lungu m. p., Iacob Isdrallă m. p.
președ. — elnök dir. șec. — vezér igazg.

Bremia Dancașiu m. p., Emilian Cioran m. p., Bucur Vidrighia m. p.,
casier — pénztárnok contabil — könyvelő

Jacob Clucian m. p., Coman N. Droc m. p.

S'a conștrănit și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine. — Feldüvizsgáltott és a rendben vezetett könyvekkel egybehangzóknak találtatott.

Resinár, la 2 Februarie 1913.

George Comșa m. p., Aleman Dancașiu m. p., Teofil Căliman m. p.,
președinte. not. Petru N. Vidrighia m. p., Coman Brațuș m. p.

Ioan Giurcoiu m. p., not. Petru N. Vidrighia m. p., Coman Brațuș m. p.

Dr. Hirsch Adolf,

advocat,

aduce la cunoștință, că mi-am premutat cancelaria advocațională din Sibiu, strada Măcelarilor nr. 5 sub Nrul 7—9 în strada Cisnădiei sub Nrul 5. (edificiul băncii de asigurare Transilvania). Intrarea pe poarta principală, parter în stânga. 280 2—4

Două moșii

afătoare pe Câmpie, în jurul Murăș-Oșorheiului, sunt de dat în arândă. O moșie de 500 jugăre catastrale, iar cealaltă de 1700 jugăre. Prețul de arândă 28 cor. pe un jugăr anual. Moșiile se pot lua în arândă fiecare singură sau eventual și amândouă la oaltă. Doritorii să se adreseze la Mandi Vilmos în Murăș-Oșorhei (Marosvásárhely). 9—

Onorate domnule!

Cunoșcând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta un

Birou de informații

și agentură românească.

Dați orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri eftine oricare sistem de motoare de benzina, ori de oleiu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și fereștrele și alte recvisite economice. Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumparate dela cele mai vestite fabrici, — deci din mână primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zălnic primesc plângeri dela țaranii români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țaranii români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și sa-i scap de procese. Il sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem, — iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—50 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăs, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume, — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu îmi plățiți o taxă după învoială. Cu stimă:

L. Olariu

Budapest

II. Telgya u. 16. II. S.

În Buda. lângă podul Margitid.

„Ajutorul“, institut de credit și economii s.s. pe acții, Șeica-mare.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii societate pe acții „AJUTORUL“ să invite prin aceasta, conform §-lui 18, din statute la

a IV adunare generală ordinară,

ce se va ținea în Vale în 23 Februarie st. n. a. c., la 11 ore a. m., în sala festivă a școlii gr.-or

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a plenipotențelor.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Prezentarea bilanțului.
5. Darea absoluturii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
6. Statorirea unui proiect de regulament de serviciu, de casă, și a unui normativ de salare pentru funcționari.
7. Deciziune finelă asupra concluzului direcțiunii din 5 Octomvrie 1912 în cauza lui Ioan Ittu.
8. Intregirea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
9. Angajarea unui iuris consult.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în sensul §-lui 17 din statute sunt rugați a-și prezenta acțiile, eventual dovezile de plenipotențe cel mult până în 21 Februarie st. n. a. c., la casa institutului din Șeica-mare, la filiala sa din Mediaș, agentura Vale și „Poporul“ din Săliște.

Șeica-mare, 28 Ianuarie 1913.

Direcțiunea.

Active		Bilanț cu 31 Decemvrie 1912		Pasive	
		K	f		
Casa	13,672.74	Capital social	250,000.—		
Bon. Giro Conto la Banca Austro-Ungară	498.73	Fond de rezervă	80,881.85		
Casa de păstrare postală	279.90	Fond de penziuni	11,550.—		
Cambii	575,345.88	Fond de binefaceri	3,468.60*	95,900.45	
Cambii ipotecare	168,924.93	Depuneri		674,855.52	
Imprumuturi ipotecare	186,635.—	Reescont		55,763.—	
Credite personale	127,202.64	Creditori		25,577.08	
Imprumuturi de Ct. Ct.	18,598.76	Dividendă neridicată		88.—	
Efecte	11,380.—	Interese tranz. anticip. pe 1913		17,115.21	
amortizare	580.—	Profit curat		28,074.19	
Edificiul Institutului	38,998.03				
amortizare	1,098.03				
Mobilier	2,871.22				
amortizare	571.22				
Debitori	1,255.55				
Int. trans. restante și de reescont	3,932.27				
	1,147,346.45				1,147,346.45

* Cu dotațiunea anului curent, fondurile sunt de K 101,000.—.

Profite și Perderi

Debit		Credit	
		K	f
Interese de depuneri	37,595.05	Interese de escont	50,297.46
Interese de reescont	4,452.89	Int. de escont ipot.	9,539.68
Interese de Ct. Ct.	6,439.15	Int. de impr. ipot.	12,352.77
Spese:		Int. de cred. pers.	16,560.94
salare	7,435.23	Int. de Ct. Ct.	5,968.60
spese, imprimare, registre, diverse	5,954.52	Int. de împrumuturi	
portpostal	997.37	de Ct. Ct.	1,368.—
chirie	630.—	Int. de efecte	946.—
Marca de prezență	2,810.—	Competință de întabulare	
Contribuție:		Diverse venite	7,520.56
directă și aruncuri	5,626.20		
10% după interese de depuneri	3,759.50		
Amortizare:			
efecte	580.—		
edificiul Institutului	1,098.03		
mobilier centrala și fil. Mediaș	646.30		
Profit curat	28,074.19		
	106,068.43		106,068.43

Șeica-mare, 31 Decemvrie 1912.

DIRECȚIUNEA:

Aron Domșa m. p., vice prez.
Andrieu Blotor m. p.
Nic. Tipuriță m. p.

Const. Tipuriță m. p.
Dr. David Bleahu m. p.
T. Stanciu m. p.

Sever Chețian m. p., vice prez.
Ioan Nistor m. p.
Ioan Ittu m. p.

Subsemnatul comitet dn supraveghiere, am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

Șeica-mare, 28 Ianuarie 1913.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

V. Tipuriță m. p.

I. Herța m. p.

Emilian Dancășiu m. p.

Pavel Radu m. p.

Mateiu C. Jiga m. p., revizor expert al „Solidarității“.

1—2 băleți

se primesc ca iovățeii în franzelăria lui
Toma Lupaș, în Sălște. 866 4—5

Vindem 892 2—1

peste de găină, rață și găscă. Curate și foarte
leptine. A se adresa la Doamna Herwinger în
Sibiul, Laterngasse Nr. 9.

P. T. Viticultori și Proprietari!

Grăbiți a procura altoi din cele mai alese soiuri de vin alb, roșu și negru: struguri desert, de masă, urcătoare pentru locuință și vilie; Exquisite de rară specialitate dela pepneria cea mai veștită din Ungaria și străinătate: **Josif Molnar în Értarcea**, p. u. loco, Comitatul Bihar, Ungaria. Catalogul cel mai nou la dorință să trimite gratis și franco. Altoi, Delaware, vișele, portaltoi cu și fără rădăcini, toate produsele noastre. 747 5—10

JOSIF MOLNAR

mare proprietar și pepnerist în Értarcea,
p. u. loco, Comit. Bihar, Ungaria.

De vânzare

Din mână liberă este **o moară** cu 2 petri și motor de benzin de 16 puteri de cai și cu cilindru de cernut, în bună regulă, așezată pe pământul propriu, în jurul Sibiului. Numele proprietarului se poate afla la administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns este a se trimite o marcă de 10 bani. 173 4—4

MILIOANE

se oferă contra

TUSEI

răgușeloi, catarului, flegmol, catarului bronchial și de gât

Caramelle de plept

de **Kaiser** cu „Trei brazi”

6100 este lista dela medici și privați, înfățișată prin notarul public, garantează succesul a gur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani. Se capătă în toate apotecile, droguerile și prăvăliile de cu oțiale mai de frunte.

Ludovic Ferencz,

REZERVATOR DE BARBAJI

BIBLIOTECA, strada Cisnădiei Nr. 12, recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 103

de clar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și italiene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente: Sacko, Jaquete, și haine de bărbați, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Kaslam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Acceptarea reverențelor confecționate de stăpânul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnă preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Solicitate pentru voluntari, cum și tot felul de lucruri de uniformă, după prețurile cele mai noi.

„ARDELEANA”, institut de credit și economii în Orăștie (Szászváros).**AVIZ.**

Ardeleana institut de credit și economii în Orăștie-Szászváros
primește depuneri

spre fructificare pe timp mai scurt cu 5%, iar pentru depuneri făcute pe timp mai lung dă 5½%

Pentru depunerile corporațiilor de binefaceri: biserici, școli, reuniuni socotește 6%.

Darea o plătește institutul.

Direcțiunea.

Prima neguțatorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof”.

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiuri.

Mare neguțatorie de rachiuri de Drojdii, Trevere și Prune.

Specialități: Țuca veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDELT G. & FEIRI W.

(odinoară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzuhi) permanent în deposit. 62 58—

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și leșia.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai leștine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Berea albă și neagră

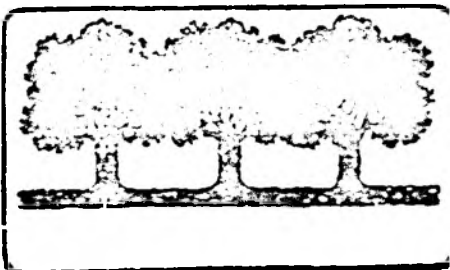
din

Berereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orășe cât și la sat. 724 91—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cum-părătorii se înmulțesc mereu.

Un tinăr Român

harnic și cinstit, caută ocupație ca magaziner, îngrijitor de lucrători la vre-o moșie, fabrică, sau moară etc., eventual ori și unde. Angajament și cu anul. Adresa: **I. B. Laterngasse Nr. 9, în Sibiu.** 891 1—1

O moșie și o moară de vânzare.

În comuna Roșcani și la 7 km. depărtare în comuna Mihăești aproape de Dobra, comitatul Hunedoarei, să vinde din mână liberă: **O casă de zid cu pivniță și 5 odăi, situată la drum, grădina de 1/2 jugăr, pământ arător și fâneață 15 jugăre, dintre cari 4 grădini cu pomi și loc de vie.** În comuna Mihăești, pe drum de comitat, în centru, **o moară de fâină cu 2 roți, de nou reconstruită, curte cu casă de zid și gură cu grădina, 5 jugăre pământ la câmp, dintre cari o grădina mare, aproape de casă.** Să vând și separat de Roșcani, Doritorii de a cumpăra să se adreseze la: **Maria Șirdea în Rădulești. p. u. Hunyad-Dobra.** 877 5—

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar

numai cu Cor 5'50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanția de 3 ani, un az. excelent de cravată cu simili brillant, 1 inel aurit cu perla imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de guler și de pept, gar. 20, aur double 6 bucăți bat ste, de în veritabile, rezizite de serie eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente în otui, 72 buc. penite engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nelucrujurate de lipă în casă. Toate la oaltă cu orologiu cu tot care singur are valoare după co-tă numai Cor. 5'50. Expediție per rambură prin

casă de export 888 1

H. SPINGARN, Cracovia, Nr 136.

Numerațate scrisori de mulțămire și comande nouă primite. Pentru ce nu convine banii numai decât retur.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Este trist, — dar în lume încă există — că în vremea de azi e blătoare ca o hă multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atruși și cari în urma ușurării din tinerețe și prin deprinderi rele și-au aducut sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul ca să ne dăm seama că nu e de mirare că acești oameni îngrozitori să se puie căpăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii de-a ura binevoitoare, curaj și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui caracter să și îndrepteze fără teamă, fără șfială și cu încredere răsunările lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a distinge secrete năcuzări ori și cu, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștient, care știe să dea asupra vetei sfaturi bune sexuale și pe la a pluta și morburilor ce deja eventuale există atunci spor va înceta existența boalelor secrete.

În ce o chemare atât de măreață și pentru un scop e institutul renumit în toată țara al familiei PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körút 19), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vetei sexuale năde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăț, nervi și se întăresc, tot organismul și se el de rezază de materiile de boală, chinurile sufletești și se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare suar și casurile cele mai negre, ranele sifilitice doalele de țere, beșic, nervi și șira spinării, înțepăturile de confuze a minții, urmările onaziei și de sifilisului, erecționile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce privește cura, de a țara nu este predecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în pers. ană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit — ase d'scret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături nu-măi marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit secăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) 780 11—
Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest IV., Muzeum-körút Nr. 18.

Fire cu ochiuri din oțel Nr. 29 c.

Ițe (garnituri de războiu)

cu ochiuri în lungimea obicinuită de 15 m/m, tare legat, cu bâte cu tot, înălțimea 27 cm., ață Nr. 36/12.

Lungimea:	18	18	18	21	21	21	21	24	24
Nr. firelor:	660	720	840	720	780	840	960	780	960

Spete de țesut, cu dinți din alamă galbenă, 105 m/m întreaga înălțime 18 " lungimea cu: 300 330 360 390 dinți, 320 450 540 480 600 dinți, 21 " lungimea cu: 330 360 390 420 450 480 dinți, 24 " lungimea cu: 390 420 450 600 dinți, 27 " lungimea cu 330 450 480 540 600 dinți, 30 " lungimea cu: 600 800 dinți, 34 " lungimea cu: 380 dinți.

Spete cu dinți din oțel, 105 m/m, 18 " lungimea cu: 360 390 420 540 dinți, 21 " lungimea cu: 390 420 450 540 dinți, 24 " lungimea cu: 420 450 540 dinți, 27 " lungimea cu: 530 dinți.

Acele spete cari nu sunt prescrie în această listă le expediez după dorință, repede și estin.

Listă de preț la cerere.

Carol F. Jickeli,

Sibiu și Alba-Iulia.

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de 784 21—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

Mare alegere!
Prețuri fără concurență!

Cel lma mare de-
pozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare** dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificării precum:

Cement de Portland și Roman din Esocin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit pentru învălț, **Pânză de sarmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificării.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc. — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientos. 581 39—

Ferți-vă sūmați agricultori a nu cumpăra imitații și vă ferți de escroci.

O casă

pentru economie, care constă din două odăi, su-
lăcă, sură, grajd și 298 metri pătrați grădină,
se vinde din mână liberă cu preț ieftin. A se
adresa la cancelaria Dr. Boncz, avocat, Sibiu,
strada Cisnădiei 39. 809 15-

Boutură excelentă
și cu gust bun, care
produce sânge. —
Recomandată de
medici contra bo-
lei de anemie,
lipsă de sânge,
nervositate, re-
convalescență.
Influențază pro-
ducerea sângelui, întărește mușchi și nervii,
dă apetit fără a avea ceva urmări neplă-
cute asupra stomacului sau la dinți.
Prețul unei sticle mari Cor. 350, una
mică Cor. 2.—. Se capătă în toate votecele.
Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 35-

Inseratele
au mai stăruit au valoare mare,
dacă să răspundă preten-
denței, în toate țările, în toate
cercetările sociale. Pentru acest
scop se oferă lădă sebi insera-
rea în „BOAIA POPORULUI”.
Informații și dan și comanda
să primesc la administrația
FOII POPORULUI

Renume universal

no ciorul de bucurar marca „Si-
lena”, 14 cor, suc american den-
ble, sark-remontor cu murgu 36
de cor. Prin cumplerea întregii
produsei din aceste cioruri, ma-
afiu singur în poziție a putea
pentru prețul grav de ieftin de 4 cor.
90 bani acest cior, care posedă un mecanism
puma elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi
de un cior de aur, ce costă 100 cor. Pentru
moralul regulat garantat 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucati 9 cor.
80 bani. Mai departe oferim un cior Gloria, de
argint, pentru bucurar, cu 5 cor. 60 bani. În
orice cior se alătură în cior este un lanț ele-
gant ruit. Nu e nici un risc. Schimbarea e per-
misă sau se dau bani laapoi. Trimiterea cu
numărul pînă 721 9-4

S. Kohano, expert de cioruri
Krakau, Sebastianogass Nr. 15.

La „Croitoria Universală”
I. PETRASCU
Strada Cisnădiei Nr. 39. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 39.
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului
public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați
la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât
civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a
sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială
cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.
Sprijiniți industria română! 728 90-

Ocaziune foarte potrivită

la
prăvălia de **Vasilie Ban,** „La cisma mare roșie”
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
pe lângă prețuri ieftine.

Onice păpuși cu prețuri de reclamă la Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1918.

Prețurile:

Ghete pentru copii Chevreux și Box sau Kaly, mărimea 20-25 = K	8-4
Ghete pentru copii	26-28 = 4-6
Ghete pentru copii	29-31 = 5-7
Ghete pentru băieți	35-39 = 7-9
Păpuși de jumătate pentru dame Chevreux și Box sau Kaly	4-14
Ghete înalte pentru dame	8-14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție în Kaly sau piele de vichis	7-
Ghete pentru domni cu gumă sau băcri, la Chevreux sau Box	9-50
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal	10-
Ghete pentru domni Kobrak	11-
Ghete pentru domni Oslaria	12-
Ghete pentru domni formă americană	13-
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băleri	16-
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate culorile	20-

Mare alegere în
cisme pentru copii și domni.

CHIMBOSI

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 corono.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

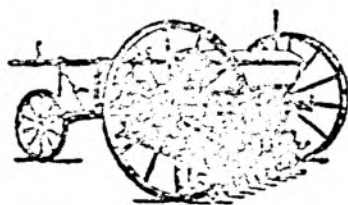
În duminică și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Fratii Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

* **Budapesta,** IX., Boráros-
tér Nr. 2.

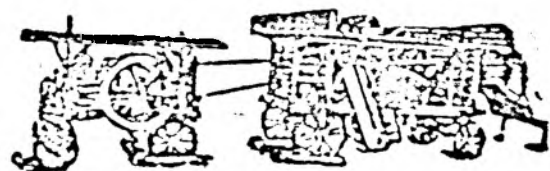
Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătoare de fier **K. & R. Jezek in Blansko.**

Recomandăm mașinile de sămănat, con-
strucție tare, cu aparat de săpat și sămă-
nat curcuz, sistemul cel mai nou, care
corespunde într-o foarte timpului de față.

Mașinile de împlătit cu motor, insta-
lările de mori și mașinile de sămănat,
pe cari le-au liferat firma **FRATII GÖ-
MÖRI** sunt bine primite în toată țara, de
aceia ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele ma-
șini speciale: tăvăluguri pentru zdrobi-
tul pietrișului cu suluri de peatră și ci-
lindru cernător, spre a se folosi la petriș
mărunt și mai mare; cum și a se mână

Garnituri de împlătit cu motorul dis-
tins cu numeroase premii prime, liferate
pe lângă deplină garanție și condiții aver-
tagioase de plată. Pentru instruirea și
purtarea mașinilor de împlătit trimitem
gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalații com-
plete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează cumpărării cuțică proviziunea agentului, personal pe șesele noastre, prin casace
de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinilor și sunt siguri de cel mai bun serviciu.